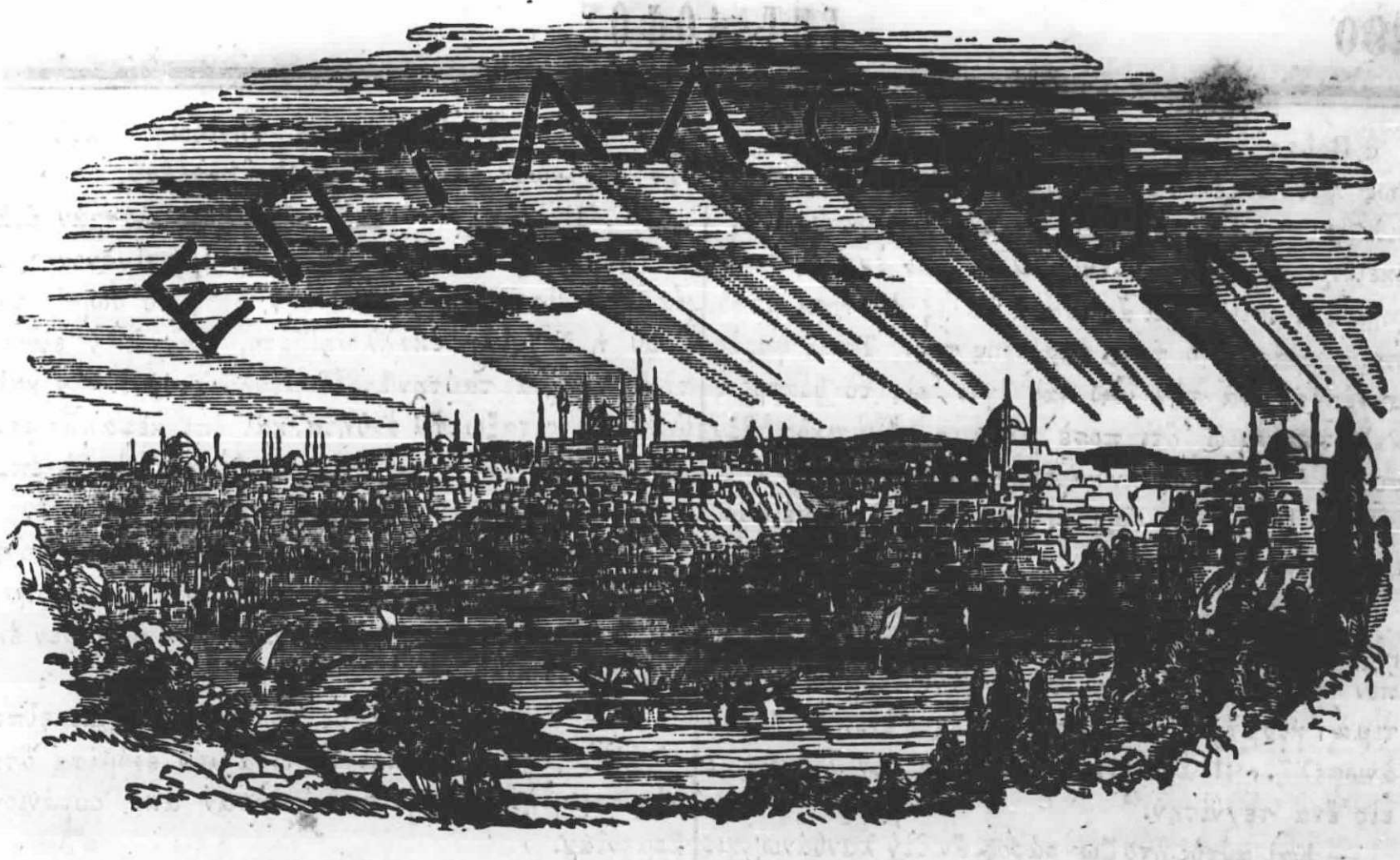

10 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1863. ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 19.

Η ΖΗΛΟΤΥΠΙΑ.

ΠΙΣ ἓν ἐκ τῶν ὡραίων καφενείων τῆς Νεαπόλεως ἐκάθηντο δύο νέοι, ἔχοντες ἀπέναντι αὐτῶν φιάλην ἐξαιρέτου οἴνου. Καὶ ὁ μὲν εἷς ἐξ αὐτῶν, ἀξιωματικὸς ὤν, ἔφερε χρυσᾶς ἐπωμίδας καὶ μακρὰν σπάθην, ὁ δὲ ἕτερος μακρὸν μόνον μέλανα ἐπενδύτην ἦτο περιβεβλημένος. Μετὰ τὸ πρῶτον ποτήριον, ὁ φέρων τὸν ἐπενδύτην, διακόψας πρῶτος τὴν σιωπὴν, εἶπε:

« Λοιπὸν, λοχαγέ μου Ἐρρῖκε, ἐγνώρισας τὴν περίφημον ἐκείνην βασίλισσαν τοῦ Ἰταλικοῦ θεάτρου, τὴν ἀξιολάτρευτον Σορσίνην;

— Ἔσχον τὴν γνωριμίαν της, ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς, καὶ δύναμαι μάλιστα νὰ καυχηθῶ διὰ τοῦτο.

— Καὶ θὰ ἦτο, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἦνθει εἰς τὴν Βρεσκίαν;

— Καὶ ποῦ δὲν ἦνθει; Εἰς τὴν Βολωνίαν, εἰς τὴν Πάρμαν, εἰς τὴν Βενετίαν, εἰς τὴν Νεάπολιν, εἰς ὅλην ἐν γένει τὴν Ἰταλίαν.

— Περιττὸν στοχάζομαι νὰ σὲ ἐρωτήσω, ἂν ἡ μετ' αὐτῆς γνωριμία σου ὑπῆρξε μία τῶν καλητέρων ἐποχῶν τῆς ζωῆς σου· μεγάλη τιμὴ ἦτο νὰ ἠξιοῦτό τις καὶ ἑνὸς μόνου βλέμματος τοῦ οὐρανίου ἐκείνου πλάσματος.

— Πλὴν δὲν κομπορρημονῶ διόλου, νομίζω, ἂν εἴπω ὅτι ἐγὼ ἠξιώθην κἄτι περισσότερον ἀπὸ ἁπλοῦν βλέμμα.

— Τὸ πιστεύω. Πρόσωπον εὐγενὲς καὶ ὡραῖον, περιουσία ἀρκετὰ σημαντικὴ, μεγάλη Αὐστριακὴ σπάθη καὶ χρυσοκέντητοι ἐπωμίδες.... ἰδοὺ ὅσα ἀρκοῦν διὰ νὰ σαγηνεύσωσιν ὅλας τὰς τοιούτου εἴδους Σειρῆνας. Πλὴν, πίστευσόν με, πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἐμάνθανον λεπτομερῶς τὰς μετ' αὐτῆς σχέσεις σου.

— Νεανικαὶ τρέλλαι! Οὐδὲ βλέπω κατὰ πόσον δύναται νὰ σὲ θέλξῃ ἡ ἱστορία μου αὕτη.

— Ὄχι! ὄχι! Παιδιόθεν τόσον μεγάλην κλίσιν αἰσθάνομαι πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν, ὥστε καταντῶ παράφορος ἀπὸ τὰ κελαδήματα αὐτῶν τῶν ἀηδόνων τῆς καλῆς μας Αὐσονίας· (*) ὡς ἐκ τούτου καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐξιχνιάζω συχνότατα τὰ περὶ αὐτὰς, καὶ μάλιστα μὲ θέλγουν ὑπερβαλλόντως ὅσα ἀποβλέπουσι τὴν ὡραίαν Σορσίνην.

— Τότε λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ὑπακούσω [illegible] παραμικρᾶς ἀντιλογίας εἰς τὴν θέλησίν σου. Ἄς σὲ εἴπω λοιπὸν πῶς ἐγνώρισα τὴν Σορσίνην. »

Καὶ ὁ τὸν ἐπενδύτην φορῶν ἐπλήρωσε καὶ αὖθις τὰ ποτήρια· ὁ δὲ ἀξιωματικὸς, πιὼν καὶ ἀνορθώσας τὸν ξανθὸν καὶ λεπτὸν αὐτοῦ μύστακα, ἤρξατο οὕτω τῆς διηγήσεως:

(*) Οὕτως ἐκλήθη ἡ Ἰταλία τὸ πρῶτον, ὡς οἰκηθεῖσα ὑπὸ τῶν Αὐσόνων, αὐτοχθόνων κατοίκων.

« Πρὸ τεσσάρων ἢ πέντε ἐτῶν... ναί, ἀκριβῶς πρὸ πέντε ἐτῶν, ἀπεστάλη τὸ σύνταγμά μας διὰ νὰ καθέξῃ τὴν φρουρὰν τῆς Βρεσκίας. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐθαυματούργει ἐκεῖ ἡ περίφημος Σορσίνη, καὶ ἅπασα ἡ πόλις ἀντήχει μετὰ παραφορᾶς ἀπὸ τοὺς ἐπαίνους της. Τρεῖς φορὰς συνέπεσε νὰ τὴν ἴδω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ θέατρον, καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι ποτὲ βλέμμα γυναικὸς δὲν συνεκίνησεν οὕτω τὴν καρδίαν μου ὡς τὸ ἰδικόν της.

— Πλὴν καὶ ὅσοι τὴν ἔβλεπον, λοχαγέ μου, ἐπάθαινον τὸ ἴδιον.

— Ἐκείνη ὅμως κατ' ἀρχὰς μὲ ἔδειξεν ἀπερίγραπτον ψυχρότητα. Ἐπιστολαί, ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ὡραιόταται ἀνθοδέσμαι, πολύτιμα κοσμήματα, τὰ πάντα ἐν γένει ὑπῆρξαν ἀνωφελῆ. Ἡ Σορσίνη εἶχε δώσει τὸν λόγον της εἰς ἕνα τεχνίτην.

— Καὶ αὐτὸς ἦτο ζωγράφος, ἂν δὲν λανθάνωμαι.

— Εἴτε ζωγράφος ἦτο εἴτε ἄλλο τι, ἀδιάφορον· τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι τόσον ζηλότυπος ἦτο διότι τὴν ἐθαύμαζεν ὁ κόσμος, ὥστε ἐμελέτα κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας νὰ τὴν νυμφευθῇ διὰ νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοὺς θριάμβους της. Ἐνῷ δὲ ἐγὼ ἤμην πάντη ἀπηλπισμένος, αἰφνιδίως μοὶ παρουσιάζεται δι' ἀγνώστου χειρὸς ἐπιστολὴ τῆς Σορσίνης.

— Ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν Σορσίνην! εἶσαι τῳόντι εὐδαίμων! Καὶ τί σὲ ἔγραφε;

— Πολλὰ ἄλλα γλυκὰ λόγια, εἰς τὸ τέλος τῶν ὁποίων εἶχε καὶ αὐτὴν τὴν παραγγελίαν: « Αὔριον, περὶ λύχνων ἀφᾶς, σὲ προσμένω εἰς τὸ ἀγροκήπιον Μοντεφιάσκον. »

— Καὶ σὺ τί ἔκαμες τότε;

— Νόστιμος ἐρώτησις! ἔτρεξα μὲ τὰ τέσσαρα.

— Ἀ! ναί, ἐνθυμοῦμαι! Ἐκείνην τὴν ἑσπέραν ἐδίδετο παράστασις· θὰ ἦσο βέβαια καὶ σὺ εἷς τῶν προσκεκλημένων.

— Ὄχι! ἀλλὰ κατώρθωσα νὰ εἰσέλθω μὲ τρόπον· ἡ σπάθη τοῦ στρατιωτικοῦ γνωρίζεις ὅτι εἰς πᾶσαν περίστασιν χρησιμεύει ὡς ἀξιόλογον εἰσιτήριον.

— Ἐξακολούθει λοιπόν.

— Οἱ θάλαμοι καὶ οἱ κῆποι ἦσαν κατάφωτοι καὶ ἡμιλλῶντο κατὰ τὴν λάμψιν μὲ τὸν οὐρανόν, ὅστις ἦτο πλήρης φωταυγῶν ἀστέρων. Πληθὺς τρισολβίων εἰσήρχετο τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς τὴν αἴθουσαν, ἄλλοι δὲ εἰσέδυον εἰς τοὺς κήπους, καὶ εἰς ὅλων τὸ στόμα διέτρεχε τὸ ἠλεκτρικὸν ὄνομα τῆς Σορσίνης, ἥτις ἀπὸ δύο ἤδη ἐτῶν ἦτο ἡ μόνη ἀγαλλίασις τῆς πόλεως, καὶ ἥτις ἔμελλε τὴν ἐπιοῦσαν νὰ παραστήσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ πρὸς ἴδιόν της ὄφελος.

— Καὶ ἦλθον λοιπὸν νὰ τὴν ἴδωσι καὶ νὰ τὴν ἀκούσωσι καὶ ἐκείνην τὴν ἑσπέραν;

— Ἔτρεξαν ἀπὸ εἴκοσι λεύγας μακρὰν διὰ νὰ τὴν θαυμάσωσιν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· ἅμα ἐγὼ εἰσῆλθον, διευθύνθην πρὸς τὸ δωμάτιον ὅπου ἡ Σορσίνη ἐκαλλωπίζετο, καὶ ἐκεῖ εἶδον τὴν Νηρηΐδα ταύτην ἐνδεδυμένην λευκοτάτην καὶ διαφανῆ μεταξωτὴν ἐσθῆτα, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς φέρουσαν στέφανον ἐκ λευκῶν ἀνθέων· ἦτο δὲ ἐπηρεισμένη ἐπί τινος κιγκλίδος ὡς ἄγαλμα....

— Προσμένουσα βέβαια ὡς ἡ Ἡρὼ τὸν Λέανδρον!

— Ἔσπευσα λοιπὸν κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτήν, καὶ ὁ θόρυβος τῶν βημάτων μου τὴν διέκοψεν ἐκ τοῦ ῥεμβασμοῦ της.

« — Εἶσαι ὁ λοχαγὸς Ἐρρίκος; ... μὲ εἶπε γλυκείᾳ τῇ φωνῇ, καὶ τὰ ὦτά μου ἐνόμισα ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπλήχθησαν ἀπὸ οὐράνιον ἁρμονίαν.

« — Ἐγὼ εἶμαι, Κυρία μου, τῇ ἀπεκρίθην, καὶ λογίζομαι ὁ εὐτυχέστερος τῶν θνητῶν, διότι τὴν ὥραν ταύτην εὑρίσκομαι ἐνώπιόν σου.

« — Σύ;.. τὸ γνωρίζω.... ἐπανέλαβε διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς πάντοτε· ἐγὼ ὅμως δὲν ἠξεύρω διατί τρέμω!... Μὲ φαίνεται ὅτι ἔκαμα ἀνοησίαν, ἐπρόσθεσεν· ἀνὸ Ἰούλιος ἤρχετο τώρα;

« — Ὁ Ἰούλιος! ἐφώναξα· καὶ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Ἰούλιος;

« — Εἶνε ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωσα τὴν ὁλεθρίαν ὑπόσχεσιν νὰ γίνω ἰδική του. Εἶνε τῳόντι μέγας ζωγράφος, ἀλλ' ἔχει πνεῦμα πολὺ περιωρισμένον, καὶ ἡ ἀγάπη του μοὶ εἶνε βάρος ἀφόρητον. »

— Τῳόντι! οὕτω σὲ εἶπε, λοχαγέ;

— Ναί, οὕτω μὲ εἶπε φρίσσουσα, καὶ οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοί της ἐβούρκωσαν. Τὴν στιγμὴν δὲ ἐκείνην θόρυβος φωνῶν ἠκούσθη, καὶ φῶτα ἐφάνησαν ἀπὸ παραθύρου εἰς παράθυρον, ἀντανακλώμενα εἰς τὸ μέρος ὅπου εἴμεθα.

« — Μὲ ζητοῦν, εἶπεν ἡ Σορσίνη· πρέπει νὰ ἑτοιμασθῶ διὰ τὴν παράστασιν. Κλαῖε με, Ἐρρίκε, καὶ φύγε ἀμέσως!

« — Ὑγίαινε, θεά μου! ἀπεκρίθην. »

Καὶ ἀσπασθεὶς τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἐπήδησα ἄνωθεν τῶν κιγκλίδων καὶ εὑρέθην εἰς τὸν κῆπον. Μετά τινας δὲ στιγμάς, ἐνῷ ἔτι ἱστάμην ἀτενίζων πρὸς τὰ ἄνω, τὸ οὐράνιον αὐτὸ πλάσμα ἐκβάλλει ἓν ἄνθος ἀπὸ τὸ στέμμα του καὶ ἓν δακτυλίδιον ἐκ τῆς ἀλαβαστρίνης χειρός του, καὶ ῥίψαν αὐτὰ κάτω, « Πρὸς ἀνάμνησιν! » μὲ εἶπε μετ' ἀγγελικῆς φωνῆς.

— Καὶ αὐτοῦ τελειώνει ἡ ἱστορία σου, λοχαγέ;

— Σχεδόν· πλὴν πρόσμεινε νὰ ἀκούσῃς καὶ τὸ ἀστεῖον ἐπεισόδιόν της. Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἑσπέρας ἐκείνης, τὸ θέατρον τῆς Βρεσκίας ἦτο λαμπρῶς φωταγωγημένον, καὶ προγράμματα, διὰ μεγάλων γεγραμμένα χρυσῶν χαρακτήρων, προεμήνυον μετ' ἐμφάσεως τὴν Σεμιράμιδα, μελόδραμα διὰ τὴν τελευταίαν παράστασιν καὶ πρὸς ὄφελος τῆς Σορσίνης. Τὸ πλῆθος συνέῤῥευσε μεθ' ὁρμῆς, καὶ ὡς μανιῶδες κῦμα τῆς θαλάσσης ἔπληττε τὰς θύρας τοῦ θεάτρου. Τέλος ἠνοίχθησαν αὗται, καὶ ὁ ἀνθρώπινος χείμαῤῥος εἰσώρμησε μετὰ μεγάλου θορύβου· ἡ πλατεῖα καὶ τὰ θεωρεῖα ὑπερεχείλησαν, καὶ ἐδῶ μὲν φωναὶ καὶ ἔριδες, ἐκεῖ δὲ διαπληκτισμοὶ περὶ τοῦ τόπου. Μετ' ὀλίγα ὅμως λεπτὰ ἐκόπασεν αἴφνης ἡ τρικυμία, βαθυτάτη δὲ σιωπὴ διεδέχθη τὸν θόρυβον. Ἔμελλον νὰ ἀρχίσωσι· περιττὸν δὲ νὰ σὲ εἴπω ὅτι ἐγὼ ἐπρόφθασα νὰ λάβω θέσιν, ὥστε ἅμα ἐγειρόμενα τὰ βλέμματά της νὰ πέσωσιν ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου.

— Αὐτὴ ὅμως. ... αὐτή; ... δὲν λέγεις τίποτε περὶ αὐτῆς!

— Δι' αὐτὴν δὰ εἶνε ὁ λόγος. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς μουσικῆς, τὸ δημόσιον, ἔμπλεον ἀγαλλιάσεως, ἐζήτησε δι' ἐπανειλημμένων χειροκροτήσεων τὴν ἐμφάνισιν τῆς Σορσίνης, ἀλλ' ἡ αὐλαία ἐνόμιζες ὅτι ἦτο καθηλωμένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Αἱ φωναὶ καὶ οἱ ποδοβολητοὶ ἐδιπλασιάσθησαν, ἀλλ' οὐκ ἦν ἀκρόασις· γογγυσμοὶ ἤρχησαν ἤδη νὰ λαμβάνωσι χώραν, καὶ ἡ λύσσα ἦτο ἐζωγραφημένη ἐπὶ τοῦ προσώπου πάντων καθ' ὅσον παρήρχοντο αἱ στιγμαί. Ἔθραυσαν τὰ καθίσματα, καὶ ἠπείλουν νὰ κάμωσι μεγαλητέρας ζημίας. Τέλος ἡ αὐλαία ἀνεπετάσθη, ἀλλ' ἀντὶ τῆς Σορσίνης ἐφάνη κατηφὴς ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου, τρεῖς βαθυτάτας ἐκτελῶν ὑποκλίσεις· μεγάλη τότε ἐβασίλευσε σιωπή. « Κύριοι, εἶπε, μάτην ἐζητήσαμεν πανταχοῦ νὰ εὕρωμεν τὴν παραστάτριαν· δυστυχῶς αὐτὴ ἐγένετο ἄφαντος! ... » Θανατηφόρον βέλος ἔπληξε τὸ στῆθός μου, πάντες δὲ ἔμενον σιωπηλοὶ καὶ ἄλαλοι, νομίζοντες ὅτι ἔβλεπον ὄνειρον· τέλος, ἐγερθέντες ἐν ἀπελπισίᾳ, ἐξῆλθον περίλυποι καὶ ὡς συρόμενοι ὁ εἷς ὑπὸ τοῦ ἄλλου. Σωροὶ δ' ἐκτὸς τοῦ θεάτρου ἐσχηματίσθησαν, καὶ διάφοροι ἐγίνοντο εἰκασίαι περὶ τῆς παραδόξου ταύτης ἀναλήψεως τῆς Σορσίνης. Καὶ οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι, μετανοήσασα διὰ τὴν κοσμικὴν ζωήν της, ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἀποφασίσασα νὰ γίνῃ καλογραῖα· οἱ δὲ ὅτι, δειλιῶσα νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Ὑμεναίου, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Γαλλίαν μεταμφιεσθεῖσα ὡς λαθρέμπορος· ἄλλοι δὲ ὅτι, ὁ μνηστήρ της, μαθὼν ὅτι εἶχε κάμει γνωριμίαν μετά τινος ἀξιωματικοῦ, ἐφόνευσεν αὐτὴν τὴν προλαβοῦσαν νύκτα. Ἡ τελευταία αὕτη εἰκασία μὲ ἔκαμε νὰ στυλώσω τὸ οὖς, ὡς ὁ ἵππος ὅστις πρώτην φορὰν ἀκούει τὴν πολεμικὴν σάλπιγγα εἰς τὴν μάχην. Ἐπίτηδες ἔλαβον καὶ ἐγὼ μέρος εἰς τὴν συνδιάλεξιν τοῦ σωροῦ τούτου, ἀλλ' οὐδὲν μετὰ θετικότητος ἠδυνήθην νὰ μάθω. Σὲ ἀφίνω δὲ νὰ φαντασθῇς ποίαν βάσανον ἐδοκίμασα τὴν νύκτα ἐκείνην, μυρία ἀπαίσια φανταζόμενος περὶ τῆς Σορσίνης.

— Ἄλλο τίποτε λοιπόν, λοχαγέ, δὲν γνωρίζεις περὶ αὐτῆς;

— Τίποτε ἄλλο, εἰμὴ ὅτι τὸ ἄνθος, τὸ ὁποῖον μὲ εἶχε δώσει τότε, ἀπεξηράνθη καὶ ἔγεινε κόνις, τὸ δὲ δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν ὡραιοτάτην καὶ ἀλαβάστρινον χεῖρά της... ἰδού το, τὸ ἔχω ἔκτοτε κρεμασμένον ὡς φυλακτὸν εἰς τὸ στῆθός μου. ... Ἀλλὰ τί ἔχεις; ὀλίγον ἔλειψε νὰ σπάσῃς τὴν φιάλην καὶ τὰ ποτήρια ἀπὸ τὴν παράξενον αὐτὴν ταραχήν σου!

— Ναί! ἔχεις δίκαιον· ἐσυλλογιζόμην πόσον παραδόξως ἐκεῖ ὅπου τελειόνει ἡ ἰδική σου ἱστορία, τὴν ὁποίαν ἀμυδρῶς ἐγνώριζον, ἄρχεται ἄλλη, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω καλλίστας πληροφορίας.

— Τί λέγεις; Πῶς! γνωρίζεις τῳόντι τί ἀπέγεινεν ἡ Σορσίνη;

— Βεβαιότατα· καὶ αἱ πληροφορίαι μου ἐλήφθησαν ἐξ αὐτῆς τῆς πηγῆς.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐκένωσεν ἅπασαν σχεδὸν τὴν φιάλην εἰς τὰ ποτήρια· ἀφοῦ δὲ ἔπιον ἀμφότεροι,

— Λάβε λοιπὸν τὸ μέρος σου, Κύριε, εἶπε, καὶ λέγε μοι τὰς πληροφορίας σου.

Τότε ὁ τὸν μέλανα ὑπενδύτην φορῶν ἐλάλησεν οὕτω:

(Ἕπεται τὸ τέλος).

Η ΕΚΛΕΙΨΑΣΑ ΕΞΩΤΙΚΗ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Β'.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ἐτῶν μόλις ἤμην, ὅταν μοὶ ἐπαρουσιάσθη δευτέραν φορὰν· ἐνθυμοῦμαι δὲ ὅτι ἦτο ἑσπέρα τοῦ Ὀκτωβρίου.

Εἶχον ἐξέλθει τῆς πόλεως μόνος, καὶ ἐβάδιζον ἀσκόπως διὰ τῶν πεδιάδων, κατηφὴς καὶ ἀδυνατισμένος, χωρὶς νὰ ἠξεύρω διατί· πρὸ πολλοῦ ἤμην τοιοῦτος, καὶ χωρὶς νὰ μὲ εὐχαριστῇ,

ἐζήτουν τὴν ἐρημίαν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο σκεπασμένος μὲ πυκνὰ νέφη· ψυχρὸς βορέας κατέβαλλε μὲ ἀπαίσιον κρότον τὰ ἔσχατα φύλλα τῶν δένδρων, καὶ τὰ ἀσφάλτια δὲν εἶχον διὰ στολισμὸν εἰμὴ τοὺς καρπούς των. Ὑλακαὶ πένθιμοι, αἵτινες ἤρχοντο ἀπὸ μεμακρυσμένην τινὰ ἔπαυλιν. καὶ λεπτή τις στήλη κυανοειδοῦς καπνοῦ, ὑψουμένου διὰ τῶν κλώνων, ἀπεκάλυπτον μόνα τὴν ζωὴν εἰς τὰς ἐρήμους ἐκείνας πεδιάδας. Ἐν τούτοις, μερικὰ φοβισμένα πτηνὰ ἐπέτων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ κλωνὸς εἰς κλῶνα, κόρακες δὲ ἐσπίλονον τὴν πεδιάδα καὶ τάγματα γερανῶν ἐβραδυπέτων στοιχηδὸν εἰς τὸν συννεφώδη αἰθέρα τῆς ἑσπέρας.

Ἐβάδιζον, μιγνύων τὴν ψυχήν μου εἰς τῆς φύσεως τὸ πένθος, διότι πρὸ πολλοῦ μὲ εἶχε καταλάβει, καθὼς τὴν φύσιν, ἡ ψυχρὰ ἐκείνη μελαγχολία, ἥτις συνοδεύει τὸ τέλος τῶν ὡραίων ἡμερῶν. Καθήσας πλησίον ἀπογυμνωθείσης βάτου, εἶδον διαβαινούσας πλησίον μου δύο γραίας μὲ βάδισμα βραδύ, σκυμμένας ἑκάστην ὑπὸ δέμα καυσοξύλων, προμηθείας τοῦ χειμῶνος, ἣν ἔφερον εἰς τὴν καλύβην των.

Παράδοξος ἀνάμνησις! ἀλλόκοτος παρομοίωσις! Ἀπὸ τὴν ἰδίαν θέσιν, ὅπου τότε εὑρισκόμην, εἶχον πολὺ πρότερον, κατὰ τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην ἑσπέραν τοῦ Μαΐου, ἰδεῖ διαβαίνουσαν ὁμάδα κορασίων, τὰ ὁποῖα συνείχοντο διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἐπέστρεφον τραγῳδοῦντα· τότε ἤμην δεκαεξαετής, καὶ ἡ βάτος ἤνθει. Ἔκρυψα τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν μου, καὶ ἀναπολῶν τὰς ἡμέρας ὅσαι εἶχον διατρέξει μεταξὺ τῆς ἑσπέρας τοῦ Μαΐου καὶ τῆς παρούσης τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐβυθίσθην αἴφνης εἰς θλιβερὰν καὶ βαθεῖαν ἀθυμίαν.

Ὅταν ἠγέρθην, εἶδον ὀλίγα βήματα ἔμπροσθέν μου ὠχρὰν τινα μορφήν, ἡ ὁποία μὲ ἐπαρατήρει μὲ ἦθος τεθλιμμένον. Εἶχε τόσον μεταβληθῆ, ὥστε ἐδίστασα νὰ τὴν γνωρίσω. Δὲν ὑπῆρχε πλέον περὶ αὐτὴν ἡ φωτοβόλος ἐκείνη ἀτμοσφαῖρα, ἥτις, ὅταν πρώτην φορὰν μοὶ ἐπαρουσιάσθη, τὴν περιετύλισσεν. Καταξεσχισμένος χιτὼν ἐδείκνυε τὸ εὔμορφον πληγωμένον στῆθός της, οἱ πόδες της ἦσαν αἱματωμένοι, καὶ οἱ βραχίονές της ἔπιπτον χωρὶς ζωὴν εἰς τὰ κάτισχνα πλευρά της· τὸ κυανοῦν τῶν ὀφθαλμῶν της εἶχε κατὰ τόπους χάσει τὴν ζωηρότητά του, καὶ τὰ δάκρυα εἶχον χαράξει τὰ ἴχνη των ἐπὶ τῶν πελιδνῶν παρειῶν της. Ἡ δυστυχὴς μόλις ἔστεκεν εἰς τοὺς πόδας της, καὶ ὡς μαραμμένος καὶ θραυσθεὶς κατὰ τὸν κορμὸν κρῖνος ἐφαίνετο κλίνουσα πρὸς τὴν γῆν.

« Τί θέλεις; τὴν ἠρώτησα.

— Φίλε, ἔφθασεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν θὰ χωρισθῶμεν. Πρὶν σὲ ἀφήσω διὰ παντὸς, ἠθέλησα νὰ σοὶ εἴπω τὸ τελευταῖον χαῖρε! ἐψιθύρισε μὲ ὀδυνηρὰν φωνὴν, θλιβερωτέραν τοῦ χειμερινοῦ ἀνέμου·

— Φύγε! ἄχ! φύγε, ψεύστρια ἐξωτική! Τί ἔκαμες δι' ἐμέ; Ποῦ εἶνε τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα μὲ ἔταξες; ματαίως τὰ ἐζήτησα εἰς τὸ στάδιον τοῦ βίου μου. Ποῦ εἶνε οἱ θησαυροὶ, τοὺς ὁποίους θὰ διεσκόρπιζες εἰς τὰ βήματά μου; δὲν εὗρον πανταχοῦ εἰμὴ πενίαν. Τί ἔγεινε τὸ διάδημα, τὸ ὁποῖον θὰ μοῦ ἔθετες εἰς τὸ μέτωπον; ἡ κεφαλή μου δὲν ἔφερεν εἰμὴ τὸν ἀκάνθινον στέφανον. Ποῦ εἶνε ἡ λαμπρὰ παραπομπὴ, τὴν ὁποίαν ὑπέσχεσο νὰ σχηματίσῃς περὶ ἐμέ; παραπομπὴν ἄλλην δὲν ἔτυχον εἰμὴ τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὴν ἐρημίαν. Λέγεις νὰ χωρισθῶμεν· ἀλλὰ τί κοινὸν ὑπῆρξε ποτὲ μεταξύ μας, ἐκτὸς ἂν ἦσο ὁ δαίμων τῆς θλίψεως; Ἄχ! ἂν πραγματικῶς μὲ ἠκολούθησες παντοῦ, καὶ ἂν πανταχοῦ ὑπέστην τὴν ἐπιρροήν σου, κρημνίσου, κατηραμένη! διότι τότε εἶσαι τὸ πνεῦμα τῆς πονηρίας.

— Δὲν εἶμαι οὔτε τὸ πνεῦμα τῆς πονηρίας, οὔτε ὁ δαίμων τῆς θλίψεως, ἀπεκρίθη μελαγχολικὰ, ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων τὸ ἔχει ἡ τύχη των νὰ μὴ μὲ γνωρίσουν εἰμὴ ἀφοῦ μὲ χάσουν· νὰ μὴ κατανοήσωσι τὴν ἀξίαν τῶν εὐεργετημάτων μου, εἰμὴ ὅταν δὲν ἦνε πλέον καιρὸς νὰ τὰ ἀπολαύσουν. Φίλε, ἐστάθης ἀχάριστος, καθὼς οἱ λοιποὶ ἀδελφοί σου· σὺ μὲ κατηγορεῖς καὶ ἐγὼ σὲ συμπονῶ. Ἀμέσως τώρα θὰ μὲ γνωρίσῃς, καὶ τότε θὰ θελήσῃς, δίδων ὅσους χρόνους σοὶ φυλάττει ἀκόμη ὁ Θεὸς, νὰ μὲ ἐπανίδῃς μίαν μόνην ἡμέραν τοιαύτην, ὁποίαν μὲ εἶδες πρώτην φορὰν. Ἐρωτᾷς μὲ πικρίαν ποῦ εἶνε τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα σὲ εἶχον ὑποσχεθῆ. Ἐφύλαξα ὅλας τὰς ὑποσχέσεις μου, σὺ ὅμως κατεφρόνησας τοὺς θησαυροὺς, ὅσους ἀφειδῶς μὲ χεῖρα πλήρη πάντοτε σοὶ ἐπεδαψίλευον. Ὡς διάδημα ἔθεσα εἰς τὸ μέτωπόν σου τὴν δρόσον, τὴν λάμψιν καὶ τὴν γαλήνην τοῦ ἔαρος. Διὰ παραπομπὴν σοὶ ἔδωσα τὸν ἔρωτα καὶ τὴν πίστιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν γοητευτικὴν ἀπάτην τῆς φαντασίας. Τὴν πενίαν σου κατέστησα τόσον φαιδρὰν καὶ ὡραίαν, ὥστε πολλοὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πλουσίων ἤθελον ἐπιθυμήσει νὰ τὴν ἀνταλλάξωσι μὲ τὰ ἀνάκτορα καὶ τὰ πλούτη των. Τὴν ἐρημίαν σου ἐποίκιλα μὲ γοητευτικὰ ὄνειρα· τὴν ἀπελπισίαν σὲ ἔκαμα νὰ τὴν ἀγαπήσῃς, καὶ ἐπέτυχον νὰ σὲ μεθύσω τόσον μὲ τὰ δάκρυά σου, ὥστε μεγίστη δυστυχία σου θὰ ἦνε τοῦ λοιποῦ ὅτι δὲν δύνασαι νὰ χύσῃς ἄλλα. Ὁσάκις ἐπεριπάτεις, διήγειρον περὶ σὲ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν εὔνοιαν· δὲν ἀπαντοῦσες ὁλοτρόγυρά σου, εἰμὴ βλέμματα φιλικὰ καὶ χεῖρας ἀδελφικάς· ὁ οὐρανὸς ἐμειδία πρὸς σὲ, ἡ δὲ γῆ ἤνθει ὑπὸ τὰ βήματά σου. Ἀποκρίθητι καὶ σὺ, τί ἔκαμες τὰ δῶρα τῆς μεγαλοδωρίας μου; τί ἐφύλαξας ἀπὸ τὰ φιλοδωρήματά μου; τί σοὶ μένει ὕστερον ἀπὸ τόσας εὐτυχίας, τὰς ὁποίας ἔχω ἐσπαρμένας εἰς ὅλον τὸν δρόμον σου; Ἂν ἐξ αὐτῶν δὲν ἠμπόρεσες νὰ φυλάξῃς καμμίαν, πρέπει διὰ τοῦτο νὰ καταφέρεσαι ἐναντίον μου; Ἂν δὲν ἠμπόρεσες νὰ ἀπολαύσῃς κανὲν ἐξ αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν, πρέπει διὰ τοῦτο νὰ μέμφεσαι ἐμέ; »

Εἰς τοὺς λόγους τούτους παράκαιρος λάμψις ἐφώτισε τὸν νοῦν μου· ἠσθάνθην ὅτι κάλυμμά τι ἔπιπτεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἔμεινον ὡς κεραυνόπληκτος, βλέπων καθαρὰ ἐντὸς τῆς καρδίας μου.

« — Μεῖνον, ἄχ! μεῖνον· μὴ φύγῃς! ἐφώναξα ἱκετευτικά. Ἀπόδος μοι αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα παρεγνώρισα. Οἱ ὀφθαλμοί μου ἀνοίγονται εἰς τὸ ἀληθινὸν φῶς. Δός μοι τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἀπάτην τῆς φαντασίας, δός μοι τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα. Κάμε μίαν μόνον ἡμέραν νὰ ἀγαπήσω, κάμε μίαν ὥραν μόνον νὰ πιστεύσω, καὶ ὁποία καὶ ἂν ἦναι θέλω σὲ εὐλογήσει ἀποθνήσκων!

— Ἀλλοίμονον! εἶπεν ἐκείνη· ἐγὼ πρέπει νὰ ἀποθάνω, δὲν τὸ βλέπεις; Κύτταξέ με· ὑπέφερα πολὺ, ὥστε ἤδη εἶμαι ἡ σκιὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου. Μάθε ὅτι πρὸ πολλοῦ ἄγνωστον πάθος μὲ φθείρει· φθοροποιὰ πυρὴ ἀπεξήρανε τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ἐστείρευσεν εἰς τὸν κόλπον μου τοὺς κρουνοὺς τοῦ βίου. Τὸ αἷμα δὲν φθάνει πλέον εἰς τὴν καρδίαν μου· ἔγγισον τὰς χεῖράς μου, καὶ θέλεις αἰσθανθῆ τὴν κατάψυχρον ὑγρασίαν τοῦ θανάτου. Ἂν ὅμως σὺ ἤθελες, θὰ εἶχον ἀκόμη πολλὰς ἡμέρας νὰ ζήσω. Σύ, σκληρὲ, μὲ θανατόνεις πρόωρα! ἔβαλες εἰς ἐνέργειαν τὰς δυνάμεις μου, καὶ κατεπλήγωσα τοὺς πόδας μου εἰς τὸ νὰ σὲ ἀκολουθῶ. Μάτην σοὶ ἐζήτησα χάριν· μὲ ἐφώναζες ἐμπρός! καὶ ἐγὼ ὑπήκουον· ἐβάδιζον κατακουρασμένη, ἀσθμαίνουσα, ξεσχίζουσα τὸ φόρεμά μου εἰς τὰς βάτους τοῦ δρόμου, καταφλεγομένη εἰς τὸν καύσωνα τῆς μεσημβρίας. Δὲν μοὶ ἔδιδες καιρὸν νὰ ἐπαναδέσω τὴν ζώνην μου, καὶ νὰ σηκώσω ἀπὸ τὴν γῆν τὰ ἄνθη τοῦ ξηροῦ ἤδη στεφάνου μου. Μάτην ἂν ἀπαντούσαμεν εὐῶδές τι ἄσυλον, μυστηριώδη τινὰ ὄασιν, σοὶ ἔλεγον: Ἰδοὺ ἡ εὐτυχία, φίλε! ἐκεῖ πρέπει νὰ στήσωμεν τὴν σκηνήν μας! σὺ ἐξηκολούθεις τὸν ὀρρητικὸν δρόμον σου, καὶ μὲ ἔσυρες ἀνηλεῶς διὰ τῶν ἀποτόμων βράχων. Καὶ ὑπάρχει ὕβρις, τὴν ὁποίαν νὰ μὴν ἐπρόφερες ἐναντίον μου, ἢ τρικυμία ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ ἐλύτρωσες τὴν κεφαλήν μου; Ποτάκις ἐκάθησα ἀποκαμωμένη, ἀποφασισμένη νὰ σὲ ἐγκαταλείψω· πλὴν σὲ ἠγάπων, ἀχάριστε! καὶ ὅταν, θαυμάζων διατί δὲν μὲ ἠσθάνεσο πλησίον σου, ἔστρεφες τὸ πρόσωπόν σου διὰ νὰ μὲ κάμῃς σημεῖον ἢ νὰ μὲ εἴπῃς νὰ σὲ ἀκολουθήσω, ἐσηκωνόμην καὶ ἐπέτων εἰς τὰ ἴχνη σου. Σήμερον, φίλε, τετέλεσται πλέον! δὲν ἠμπορῶ· τὸ αἷμά μου σταματᾷ, τὸ βλέμμα μου θολόνεται, τὰ γόνατά μου λυγίζουν. Ἄνοιξον τὰς ἀγκάλας σου, θλίψον με εἰς τὸν κόλπον σου· ἀπὸ τὴν καρδίαν σου ἐδέχθην τὴν ζωὴν, εἰς τὴν καρδίαν σου λοιπὸν θέλω νὰ ἀποθάνω!

— Δὲν θὰ ἀποθάνῃς! ἐφώναξα, ἀνοίγων τὰς ἀγκάλας μου διὰ νὰ τὴν δεχθῶ. Ἀλλὰ, παράδοξον πλάσμα, λέγε με τίς εἶσαι;

— Δὲν εἶμαι πλέον; εἶπε μὲ ἐκλείπουσαν φωνήν· ὑπῆρξα δὲ ἡ νεότης σου! »

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἠθέλησα νὰ τὴν πιάσω, ἀλλ' εἶχε γίνει ἀφαντος! καὶ δὲν εἶδον εἰς τὴν θέσιν της εἰμὴ μαραμμένα τινὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα εἶχον πέσει ἀπὸ τὴν κόμην της. Τὰ ἐσήκωσα ὅλα ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ δὲν εὗρον ἐξ αὐτῶν κανὲν, τὸ ὁποῖον νὰ διετήρησεν εὐωδίαν.

ΣΠ. ΒΕΝΕΤΟΣ.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

(Ἐρανίσματα ἐκ διαφόρων πηγῶν).

ΜΟΥΣΙΚΗ.

Ἡ μουσικὴ ὑπῆρξε πασῶν τῶν ὡραίων τεχνῶν ἡ ἀρχαιοτάτη, διότι εἶνε φυσικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκφράζῃ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας του διὰ τῆς φωνῆς, διὸ καὶ ἐλογίσθη πάντοτε ὡς μέσον τέρψεως καὶ ψυχαγωγίας. Ὅθεν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς εἶχον ἀπ' ἀρχῆς τὴν μουσικήν των, ἥτις, τελειοποιηθεῖσα ἀλληλοδιαδόχως, προήχθη εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τελειότητος, εἰς ὃν φαίνεται τὴν σήμερον.

Ἡ ἰδέα τῆς μουσικῆς ἐνεφύη εἰς τὸν ἄνθρωπον ἅμα τῇ πλάσει αὐτοῦ· καὶ δὲν ἐξετέλει μὲν ὁ ἴδιος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μουσικοὺς ἤχους, ἤκουεν ὅμως τὴν μουσικὴν τῆς φύσεως, μουσικὴν, ἧς ἀπομίμησις εἶνε ἡ τεχνητή· ἀλλ' ἀπομίμησις ἀτυχὴς, διότι ἡ μουσικὴ τῆς φύσεως ἐξεγείρει

καὶ ἀνυψοῖ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τὰ γήϊνα πρὸς τὸν Πλάστην μυριάκις περισσότερον τῆς τεχνητῆς. Ποία ὀργήστρα, ὅσον πολυσύνθετος καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δύναται νὰ παραγάγῃ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὸ ἀποτέλεσμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παράγει δάσος μέγα, ὑπὸ τῶν δακτύλων τοῦ Αἰόλου ψαυόμενον;

Πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς ἁγίας Γραφῆς, ὁ Ἰουβὰλ ἐπενόησε ψαλτήριον καὶ κιθάραν· μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν, ἐπὶ τοῦ Ἰακὼβ, φαίνεται ὅτι ἡ μουσικὴ ἐμελετᾶτο ἐπιμελῶς καὶ φιλοτίμως. Ὁ δὲ Μωυσῆς, παιδευθεὶς καὶ τὴν μουσικὴν, κατεσκεύασε καὶ μουσικὰ ὄργανα, οἷον τὴν σάλπιγγα, τὴν καλουμένην βυκάνην. Ὁ Δαβὶδ ἐλάμβανε συνεχῶς εἰς χεῖρας τὴν κιννύραν, καὶ ψάλλων ἀνέψυχε τὸν ὑπὸ πονηροῦ πνεύματος κατεχόμενον Σαούλ· βασιλεύσας δὲ, συνεκρότησεν ἄθροισμα μουσικῶν, καὶ διέταξεν αὐτοὺς νὰ ψάλλωσι μεταχειριζόμενοι καὶ τὰ ὄργανα, ἐνῷ ἀνεβίβαζε τὴν Κιβωτὸν Κυρίου. « Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔπαιζον, κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφὴν, ἐνώπιον Κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις, ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐν ᾠδαῖς, καὶ ἐν κιννύραις, καὶ ἐν νάβλοις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν αὐλοῖς. »

Ὁ Δαβὶδ καὶ οἱ λοιποὶ, νομίζοντες τὴν μουσικὴν πολυτιμότατον καὶ τιμαλφέστατον πρᾶγμα, δι' αὐτῆς ἐθυσίαζον τῷ Θεῷ· διὸ καὶ συγγράφοντες στίχους, περιετίθεσαν εἰς αὐτοὺς μέλη, καὶ ἔψαλλον αὐτοὺς ἐκ στόματος ἐν τῷ ναῷ διὰ διαφόρων μουσικῶν ὀργάνων πρὸς δόξαν Κυρίου, ὀνομάζοντες αὐτοὺς θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀλαλαγμοῦ· τοὺς δὲ τοιούτους στίχους ἀπεκάλουν ψαλμούς. Ἐκ τῶν τοιούτων ψαλμῳδῶν θαυμαστότεροι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἦσαν ὁ Ἀσὰφ, υἱὸς Βαραχίου, οἱ δύο Αἰμὰν, ὧν ὁ εἷς ἦν υἱὸς Ἰωὴλ, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Αἰθὰμ, ὅστις, ἔχων δεκατέσσαρας υἱοὺς, μετεχειρίζετο αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ συμψάλλωσι μετ' αὐτοῦ ἐν διαφόροις μουσικοῖς ὀργάνοις. Ἐπίσης ὁ Σολομὼν ἐλάλησε τρισχιλίας παραβολὰς καὶ ᾠδὰς πεντακισχιλίας, καὶ πολλοὶ ἄλλοι παρ' Ἑβραίοις ἐμουσούργησαν.

Οἱ δὲ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπεμελοῦντο μεγάλως τὴν μουσικὴν καὶ ἐξόχως αὐτὴν ἐτίμων, προσθεύοντες αὐτὴν ὡς θεόσδοτον· διότι ἀρχὴν αὐτῆς ἐδόξαζον τὰς τρεῖς Μούσας, Μελέτην, Μνημοσύνην καὶ Ὠδὴν, ἐξ ὧν καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβεν ἡ μουσική. Πρῶτον δὲ αὐτῆς ἐφευρετὴν ἢ μᾶλλον διαδοτὴν ἐδόξαζον τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἑρμῆν, ὅστις, κατὰ τοὺς μυθολόγους, ἐφευρὼν τὴν λύραν καὶ κατασκευάσας αὐτὴν ἑπτάχορδον, παρέδωκε τὴν μάθησιν αὐτῆς εἰς τὸν Ἀμφίωνα· ἐδίδαξε δὲ ὁ Ἀμφίων τὸν Ὀρφέα, ὁ δὲ Ὀρφεὺς τὸν Θάμυριν καὶ τὸν Λῖνον, ὁ δὲ Λῖνος τὸν Ἡρακλέα. Τοὐντεῦθεν διεδόθη ἡ μουσικὴ καθ' ὅλην της τὴν ποικιλίαν εἰς διάφορα ἔθνη, λογισθεῖσα πλέον κλάδος τῆς φιλοσοφίας, οὐ μόνον ὡς τέρπουσα καὶ ἡδύνουσα τὴν ψυχὴν καὶ ἐξημερόνουσα αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμπνέουσα ζῆλον πρὸς τὰ καλὰ καὶ ὑποβοηθοῦσα τὴν πρὸς τὰ θεῖα εὐσέβειαν.

Ἀπὸ μὲν τῶν περὶ μουσικῆς πρὸ Χριστοῦ συγγραψάντων, ὧν πρῶτος λογίζεται Φιλόλαος ὁ μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Πυθαγόρου, μέχρι Πλουτάρχου καὶ Ἀθηναίου ἀρκετὰ σώζονται. Ἐκ δὲ τῶν Βυζαντινῶν ἔγραψαν δύο, Μιχαὴλ ὁ Ψελλὸς καὶ Μανουὴλ ὁ Βρυέννυος, ὁ μὲν πρῶτος περὶ τὸ 1105 ἔτη μ. Χ. ὁ δὲ περὶ τὸ 1520. Εἶτα δὲ διεδέχθησαν αὐτοὺς οἱ Λατῖνοι καὶ λοιποὶ Εὐρωπαῖοι.

ΥΑΛΟΣ

ΚΑΤΑ τὰς παρατηρήσεις πολλῶν σοφῶν, ἡ ὕαλος δὲν ἦτο ἄγνωστος εἰς τοὺς ἀρχαίους, ἀλλ' ἐγινώσκετο, ὡς καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν πλίνθων καὶ τῶν πηλίνων ἀγγείων.

Κατὰ τὸν Πλίνιον, ἡ ἐφεύρεσις τῆς ὑάλου ἔγινε κατὰ συμβεβηκὸς εἰς τὴν Συρίαν. Ἔμποροί τινες Φοίνικες, ἀναγκασθέντες νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Βήλου, ἤναψαν πῦρ εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ μαγειρεύσωσι τὰ φαγητά των. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχεν αὐτοῦ πυρῖτις λίθος καὶ νίτρον, συγχωνευθέντα ταῦτα μετὰ τῆς στάκτης, ἀπετέλεσαν σύνθετόν τινα ὕλην, ἥτις ψυχρανθεῖσα ἀπεκατέστη ὕαλος. Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες νύξιν, ἤρχησαν τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ μίγματος τούτου καὶ ἐπέτυχον ἀξιόλογα, σχηματίζοντες διάφορα πράγματα, ἅτινα καὶ ἐπωλοῦντο εἰς τὴν Σιδῶνα καὶ εἰς τὴν Σαπέταν. Καίτοι ὅμως ἡ ὕαλος λέγεται ὅτι ἦτο γνωστὴ ἔκπαλαι, δὲν ἦτο ὅμως τοσούτῳ διαδεδομένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, διότι τὰ μὲν ποτήρια κατεσκεύαζον ἐκ πολυτίμων μετάλλων, εἰς δὲ τὰ παράθυρα δὲν εἶχον ἀκόμη ἐπινοήσει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑαλοπλακῶν.

Ἡ ὕαλος ἀναφέρεται πρῶτον παρὰ Ῥωμαίοις ἐπὶ Τιβερίου (15 ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ), ὅτε ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι κατέστρεψαν τὸν οἶκον τεχνίτου τινὸς, διότι κατεσκεύαζεν εὐθραύστους ὑάλους· ἄλλοι δὲ ἱστορικοὶ προσθέτουσιν ὅτι καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ τεχνίτης ἐκεῖνος. Ἀκολούθως ὅμως ὁ Νέρων (64 ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ), ἐπλήρωσε μεγάλην χρηματικὴν ποσότητα διὰ δύο μικρὰ ὑάλινα ποτήρια. Ἐκ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἡ τέχνη τῆς ὑαλοποιΐας φαίνεται ὅτι προώδευσε, καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος ἀναφέρονται ὑάλινα παράθυρα εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἅτινα μετ' οὐ πολὺ μετεφέρθησαν καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Εἰς δὲ τὴν Ἀγγλίαν τὰ ἐξ ὑάλου παράθυρα εἰσήχθησαν τῷ 674, ὅτε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βενεδέτος ἐκάλεσε τεχνίτας διὰ νὰ θέσωσιν ὑαλόπλακας εἰς τὰ παράθυρα τῆς τε ἐκκλησίας καὶ τοῦ μοναστηρίου Ὑαρμόουθ εἰς Δυρχάμην. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ ὕαλος μόλις ἤρχησε νὰ γίνεται κοινὴ εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς οἴκους περὶ τὸ 1180. Περὶ τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος κατηρτίσθησαν τὰ πρῶτα ὑαλοεφεῖα εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀλλ' εἰς μόνον τοὺς εὐγενεῖς ἦτο συγκεχωρημένον νὰ τὰ ἔχωσιν. Ἔκτοτε δὲ ἡ ὑαλοποιία προήχθη εἰς ἣν ἔφθασε τὴν σήμερον τελειότητα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ῥ.

Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟΙΣ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Σατωβριάνδου).

ΜΟΛΙΣ ἐπεγνώσθη ὁ Θεὸς τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ δὲ Ἀπόστολοι ἤρχησαν νὰ κηρύττωσιν Αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον, καὶ εὐθὺς ἀνεφάνη ἡ περιγραφικὴ ποίησις. « Τὸ πᾶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀλήθειαν ἐνώπιον Ἐκείνου, ὅστις κατέχει τὴν θέσιν τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς, » ὡς λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος. Ἡ φύσις ἔπαυσε νὰ ἑρμηνεύηται διὰ τοῦ ψευδοῦς ὀργάνου τῶν εἰδώλων, ἐννοήθη ὁ προορισμός της, καὶ ἔγεινε γνωστὸν ὅτι ἐξ ἀρχῆς διὰ τὸν Θεὸν ἐγένετο καὶ ἔπειτα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τῳόντι, δύο τινὰ μᾶς διδάσκει αὕτη: Θεὸν δεδοξασμένον ὑπὸ τῶν ἔργων Αὐτοῦ, καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἤλλαξε τὴν μορφὴν τῆς κτίσεως. Διὰ τοῦ πνευματικοῦ της μέρους, τουτέστι διὰ τῆς ἰδέας περὶ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ φύσις πανταχοῦ δεικνύει, ἡ ψυχὴ εὗρεν ἀφθονίαν τροφῆς· διὰ δὲ τοῦ ὑλικοῦ μέρους τοῦ κόσμου, τὸ σῶμα δεικνύει ὅτι τὸ πᾶν ἐγένετο δι' αὐτό. Τὰ μάταια ὁμοιώματα, τὰ ἐφαρμοζόμενα εἰς ἀναίσθητα ὄντα, ἀφανίζονται καὶ οἱ βράχοι κανονικώτερον ἐμψυχοῦνται, αἱ δρῦς ἀποδίδουσι χρησμοὺς βεβαιοτέρους, οἱ ἄνεμοι καὶ τὰ κύματα ἐξερεύγονται φωνὰς πολὺ θελκτικωτέρας, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρύεται ἐκ τῆς ἰδίας του καρδίας τὴν ζωὴν, τοὺς χρησμοὺς καὶ τὰς φωνὰς τῆς φύσεως.

Μέχρι τοῦδε ἡ μονοξία ἐθεωρεῖτο τρομερὰ, ἀλλ' οἱ Χριστιανοὶ εὗρον ἐν αὐτῇ ἄπειρα θέλγητρα. Οἱ ἀναχωρηταὶ ἔγραψαν περὶ τῆς ὡραιότητος τοῦ βράχου, καὶ περὶ τῶν ἡδονῶν τοῦ θεωρητικοῦ βίου· καὶ ἰδοὺ τὸ πρῶτον βῆμα τῆς περιγραφικῆς ποιήσεως. Οἱ εὐλαβεῖς ἱστορικοὶ, οἵτινες ἐδημοσίευσαν τοὺς βίους τῶν Πατέρων τῆς ἐρήμου, ἠναγκάσθησαν νὰ περιγράψωσι καὶ τὸν τόπον, ὅπου οἱ ἔνδοξοι οὗτοι ἄγνωστοι εἶχον κρύψει τὴν δόξαν των. Βλέπει τις ἀκόμη εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ θείου Ἱερωνύμου ἢ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου περιγραφὰς τῆς φύσεως, αἵτινες ἀποδεικνύουσιν ὅτι οὗτοι ἐγνώριζον νὰ παρατηροῦν καὶ νὰ ἀγαπῶσι πᾶν ὅ,τι ἔγραφον.

Τὸ νέον τοῦτο γένος, εἰσαχθὲν εἰς τὴν φιλολογίαν ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀνεπτύχθη αἰφνιδίως· ἐπεκτάνθη δὲ καὶ μέχρι τοῦ ἱστορικοῦ ὕφους, καθὼς τὸ παρατηροῦμεν εἰς τὰς συλλογὰς τῶν Βυζαντινῶν ἱστορικῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς ἱστορίας τοῦ Προκοπίου. Διεδόθη ἐπίσης, ἀλλὰ διεφθαρμένως πως, μεταξὺ τῶν ποιητῶν τῶν Κάτω χωρῶν, καὶ τινων Λατίνων ποιητῶν εἰς τὴν Δύσιν.

Ἡ Κωνσταντινούπολις, μεταβᾶσα ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν, εἶδε σχηματιζομένην ἐν Ἰταλίᾳ νέαν τινὰ περιγραφικὴν ποίησιν, συγκειμένην ἀπὸ λείψανα Ἀραβικοῦ, Ἑλληνικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ πνεύματος. Ὁ Πετράρχης, ὁ Ἀριόστος καὶ ὁ Τάσσος τὴν ἀνεβίβασαν εἰς ὑψιστον βαθμὸν τελειότητος· ἀλλ' ἡ περιγραφὴ αὕτη ἐστερεῖτο ἀληθείας. Συνίστατο ἀπὸ ἐπίθετά τινα, ἀκαταπαύστως ἐπαναλαμβανόμενα καὶ πάντοτε ὁμοιοτρόπως ἐφαρμοζόμενα· ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀπαλλαχθῇ τις ἀπὸ πεπυκνωμένον τι δάσος, ἀπὸ ἐν δροσερὸν ἄντρον ἢ ἀπὸ τὰς ὄχθας διαυγεστάτης πηγῆς· τὸ πᾶν ἦτο πλῆρες ἀπὸ ἄλση χρυσομηλέας, ἀπὸ ἀναδενδράδας ὑάσμων καὶ ἀπὸ θημῶνας ῥόδων.

Ἡ Ἀνθὼ περιφέρεται μὲ τὸ κάνιστρόν της, καὶ οἱ αἰώνιοι Ζέφυροι δὲν λείπουν πάντοτε ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν συνοδεύουν· πλὴν δὲν ἀπηντῶντο πλέον εἰς τὰ δάση οὔτε Ναϊάδες οὔτε Σάτυροι, καὶ ἂν δὲν εὕρισκον τὰς Μοίρας καὶ τοὺς Γίγαντας τῶν Μαύρων, παρ' ὀλίγον εἰσέδυον εἰς τὴν ἀπέραντον μοναξίαν τῆς Χριστιανικῆς φύσεως. Ὅταν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα κάμῃ ἓν βῆμα, πρέπει τὰ πάντα νὰ βαδίζωσι μετ' αὐτοῦ· τὸ πᾶν μεταβάλλεται μὲ τὰς λαμπρότητας αὐτοῦ ἢ μὲ τὰς σκιάς του. Οὕτω δυσκολευόμεθα πλέον ἤδη νὰ παραδεχθῶμεν μικρὰς θεότητας ἐκεῖ, ὅπου δὲν βλέπομεν ἄλλο εἰμὴ ἀπείρους ἐκτάσεις. Μάταιον ἤθελεν εἶσθαι πλέον νὰ θέσωμεν τὴν ἐρωμένην τοῦ Τιθωνοῦ ἐπὶ ἅρματος, κεκαλυμμένην ἀπὸ ἄνθη καὶ δρόσον· τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀ-

ἀποδείξῃ ἡμῖν ὅτι αὐτὴ δὲν φαίνεται δυσανάλογος, περιάγουσα τὸ ἀσθενὲς φῶς της εἰς τοὺς ἀλευτήτους οὐρανούς, τοὺς ὁποίους ὁ Χριστιανισμὸς θαυμασίως ἀνέπτυξεν. Ἂς ἀφήσῃ λοιπὸν αὕτη τὴν φροντίδα τοῦ νὰ φωτισθῇ ὁ κόσμος ἀπὸ Ἐκεῖνον, ὅστις τὸν ἐδημιούργησεν.

Ἡ περιγραφικὴ αὕτη ποίησις, Ἰταλικὴ οὖσα, διεδόθη ἀκολούθως εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου καὶ ἐγένετο προθύμως παραδεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ῥονζάρδου, Λεμοάνου, Σαϊντ-Ἀμάνδου καὶ ὅλων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν. Οἱ δὲ μεγάλοι συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', ἀηδιάσαντες ἐκ τῶν εἰκόνων τούτων, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔβλεπον οὐδεμίαν ἀλήθειαν, τὰς ἐξώρισαν ἀπὸ τὰς συγγραφὰς καὶ ἀπὸ τὰ ποιήματά των, καὶ ἓν ἀπὸ τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν εἶνε ὅτι δὲν εὑρίσκει τις εἰς αὐτὰ οὐδὲ ἴχνος ἐκείνου, ὅπερ ὠνομάσαμεν περιγραφικὴν πόίησιν.

Οὕτω λοιπον, μὴ γενομένη παραδεκτὴ εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ Μοῦσα τῶν ἀγρῶν, κατέφυγεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ὁ Spencer ὁ Waller καὶ ὁ Milton τὴν διέδωσαν ἤδη. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔχασε βαθμηδὸν τοὺς ἐπαγωγοὺς τρόπους της, καὶ μετέπεσεν εἰς ἄλλην ὑπερβολήν· μὴ εἰκονίζουσα πλέον εἰμὴ τὴν ἀληθῆ φύσιν αὐτὴν καθ' ἑαυτήν, ἠθέλησε νὰ ζωγραφήσῃ τὸ πᾶν καὶ παρεγέμισε τὰς εἰκόνας της μὲ ἀντικείμενα λίαν ἀτελῆ καὶ μὲ περιστατικὰ λίαν παράδοξα. Αὐτὸς ὁ περιώνυμος Thomson εἰς τὸ περὶ τοῦ χειμῶνος ᾆσμα του, τὸ τρισοῦτον ἔξοχον τῶν τριῶν ἄλλων, ἐμβαίνει εἰς λεπτομερείας φορτικὰς καὶ εἰς πολλὰς ἀπεραντολογίας. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ δευτέρα ἐποχὴ τῆς περιγραφικῆς ποιήσεως.

Ἐξ Ἀγγλίας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ τὰ ποιήματα τοῦ Πὼπ καὶ τοῦ ψαλμῳδοῦ τῶν τεσσάρων ὡρῶν τοῦ ἔτους· ὑπέκυψεν δὲ εἰς ἀρκετὰς περιπετείας ἕως οὗ εἰσαχθῇ, διότι κατεπολεμεῖτο ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον Ἰταλικὸν εἶδος, τὸ ὁποῖον ὁ Δοράτος καί τινες ἄλλοι ἀνεζωογόνησαν. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἐθριάμβευσε, καὶ τὴν νίκην της χρεωστεῖ εἰς τὸν Δελλίλην καὶ εἰς τὸν Σαϊν-Λαμβέρτον· ἐτελειοποιήθη δὲ ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν μοῦσαν, καθυποβληθεῖσα ὑπ'αὐτὴν εἰς τοὺς κανόνας τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ καλοῦ. Καὶ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τρίτη ἐποχή της.

Ἐν τούτοις αἱ εἰς ὅλην τὴν ἱερὰν Γραφὴν διεσπαρμέναι εἰκόνες δύνανται νὰ μᾶς ἀποδείξωσι δικαίως, ὅτι ἡ περιγραφικὴ ποίησις ἐγεννήθη μεταξὺ ἡμῶν ἀπὸ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Ἰώβ, οἱ Προφῆται, ὁ Ἐκκλησιαστὴς καὶ πρὸ πάντων οἱ ψαλμοὶ γέμουσι μεγαλοπρεπεστάτων περιγραφῶν· ὁ Προοιμιακὸς ψαλμὸς εἶνε ἓν ἀριστούργημα εἰς τὸ εἶδος τοῦτο. Παραθέτομεν δὲ ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μέρη, διὰ ν' ἀποδείξωμεν πληρέστερον τὴν τελειότητα τῆς ἱερᾶς μελοποιΐας. Τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἀναγινώσκομεν αὐτόν, ὡς καὶ ὅλα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως τὰ ἀριστουργήματα, χωρὶς ὅμως τίποτε νὰ ἐννοῶμεν ἐκ τῆς θαυμασίας καλλονῆς του;

« Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον! »

Ἰδοὺ τὸ προοίμιον τοῦ ψαλμοῦ. Εὐθὺς ἡ θεοκίνητος λύρα ἐκφράζει τὸν σκοπὸν τοῦ μέλους, ὅτι γίνεται πρὸς ὕμνον καὶ αἴνεσιν τοῦ Δημιουργοῦ τῶν ὅλων. (*)

« Κύριε ὁ Θεός μου ἐμεγαλύνθης σφόδρα. Ἐ-
« ξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω, ἀ-
« ναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον. »

Πόσον λαμπρὰ ὁ Προφήτης διεγείρει τὴν φαντασίαν τῶν ἀκροατῶν του εἰς θεωρίαν τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ αἰωνίου Ὄντος. Βλέπει τὸν Θεὸν ἐνδεδυμένον ὑπερύμνητον μεγαλειότητα, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπαστράπτουσι πανταχόθεν ἀκτῖνες παντεπόπτου φωτός. Ἐπειδὴ δὲ ἡ δόξα τῆς παντοδυναμίας Του λάμπει πρὸ πάντων εἰς τὴν πολυφεγγῆ αὐλὴν τοῦ οὐρανοῦ, μεταβαίνει εὐθὺς εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην.

« Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν. Ὁ στε-
« γάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς
« νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ
« πτερύγων ἀνέμων, ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐ-
« τοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ
« πυρὸς φλόγα. »

Ὡς σκηνὴν ἢ ὡς δέρμα λεπτὸν ἐκτείνει τὸν ἀχανέστατον τοῦ οὐρανοῦ θόλον ἡ παντοδύναμος χεὶρ τοῦ Ὑψίστου. Ἀκαριαίως τὸν ἔστησεν, ἀκαριαίως δύναται καὶ νὰ τὸν περιτειλίξῃ. Τὰ οὐράνια ὕδατα μορφόνει ὡς στέγην εἰς τὸ ἄπειρον ὕψος τοῦ αἰθέρος, ὅπου πετᾷ καὶ διήκει τῆς θείας Του προνοίας ἡ δυξα. Τὰ νέφη εἶνε θριαμβευτικώτατον Αὐτῆς ἅρμα, καὶ οἱ ἄνεμοι πτερόεντες ἵπποι· ὡς πιστοὶ δὲ θεράποντες Αὐτῆς καὶ ὑπηρέται πέμπονται πανταχοῦ θύελλαι καὶ κεραυνοὶ καὶ φλόγες πυρός. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ξηρανθῶσι θάλασσαι, καὶ νὰ ὑψωθῶσι κύματα, καὶ νὰ δροσισθῶσι κλίματα ξηρὰ καὶ ἄνικμοι γαῖαι; οἱ ἄνεμοι ἐκτελοῦσι τὴν προσταγήν. Εἶνε χρεία νὰ καταφλεχθῶσιν ἀσελγαίνουσαι πόλεις καὶ ἔθνη παρανομοῦντα; τὸ πῦρ περαίνει τὴν τιμωρίαν· Εἴδομεν τὰ νέφη, τοὺς ἀνέμους, τὸ πῦρ, τὸν αἰ-

(*) Ἡ ἐξήγησις τοῦ ψαλμοῦ ἐλήφθη ἐκ τῶν τοῦ ἀοιδίμου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων. Σ. Μ.

θέρα, τὸν οὐρανὸν ἐν γένει, ὅστις εἶνε ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ· ἃς ἴδωμεν ἤδη καὶ τὴν γῆν, τὸ ὑποπόδιον τῶν θείων Αὐτοῦ ποδῶν.

« Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν
« αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰ-
« ῶνος. Ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐ-
« τοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα· ἀπὸ ἐ-
« πιτιμήσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βρον-
« τῆς σου δειλιάσουσιν. Ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ
« καταβαίνουσι πεδία εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐθεμε-
« λίωσας αὐτά· ὅριον ἔθου ὃ οὐ παρελεύσονται,
« οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι τὴν γῆν. »

Πόσον μέγα εἶνε τῆς εἰκόνος ταύτης τὸ ὕψος! Ἡ γῆ, ἐπικαθημένη εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς κέντρον, ἀτρεμεῖ καὶ σαλεύεται ἀσφαλῶς εἰς τὸ μέσον τῆς ἀτμοσφαίρας· βάρος ἄμετρον, ἀστήρικτον, αἰωρούμενον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλουσι σαλεύσει ὅλοι οἱ αἰῶνες. Ἡ θάλασσα τὴν περικυκλώνει ὡς πέπλος ῥοώδης καὶ ἁπαλός. Τὰ ὕδατα τῆς ἀβύσσου, τὰ ὁποῖα πρὸ τῆς δημιουργίας ἐπεῖχον τὸν τόπον τῶν ὀρέων, ἤκουσαν τὴν φοβερὰν φωνὴν τοῦ Δημιουργοῦ καὶ ἔφυγον μυκώμενα. Τότε ἀνέτειλον ἀπὸ τὸ χάος αἱ ἀγέρωχοι κορυφαὶ τῶν ὀρέων, ἐξετάθησαν τῶν βουνῶν τὰ πλατύτατα νῶτα, ἐμορφώθη τῆς γῆς ἡ σφαῖρα κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ της τὴν θέλησιν· ὁποία ζωντανὴ περιγραφή! Τὰ ὕδατα συνήχθησαν εἰς τὴν ἡτοιμασμένην αὐτοῖς κοίτην· κυμαίνονται, φουσκώνουσιν, ὁρμῶσιν, ἀλλὰ δὲν τολμοῦν ποτὲ νὰ ὑπερβῶσι τὴν γραμμήν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ὡς ὅριον τῆς κινήσεώς των ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐφεξῆς εἰκὼν παριστάνει τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, τοὺς ὑετοὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν γονιμότητα τῆς γῆς.

« Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, ἀνα-
« μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα· ποτιοῦ-
« σι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται
« ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν· ἐπ' αὐτὰ τὰ πετει-
« νὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ μέσου τῶν
« πετρῶν δώσουσι φωνήν· ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν
« ὑπερῴων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου
« χορτασθήσεται ἡ γῆ. »

Ἀπὸ τῶν φαράγγων τοὺς κόλπους ἐκπηδῶσι τῶν ὑδάτων τὰ ῥεῖθρα, καὶ χύνονται ἑλικοειδῶς τὰ ῥυάκια ἀναμέσον εἰς τὰς χαράδρας τῶν ὀρέων· κάλλιστον προσδόκημα τῶν διψώντων καὶ ζώων καὶ ἀγρῶν! Εἰς τὰς πρασίνους καὶ χλοερὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν διεσπαρμένους ὑψικόμους πλατάνους σκηνώνουσιν ἰλαδὸν τὰ πτηνά, καὶ ἀπὸ τὰ κελαδήματά των ἀντηχοῦσιν οἱ βράχοι. Καθὼς δὲ αἱ κοιλάδες καὶ πεδιάδες ποτίζονται ἀπὸ τοὺς ποταμούς, οὕτω καὶ τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων δροσίζουσιν αἱ μετάρσιοι νεφέλαι· ὁποία εὐφυὴς ἀνάμιξις τοῦ καλοῦ μὲ τὸ ὑψηλόν! Πανταχοῦ ἡ θεία σοφία καὶ παντοδυναμία καὶ φυτεύει καὶ περιθάλπει τῆς φύσεως τὰ σπέρματα. Πᾶσα ἡ γῆ ἐγκυμονεῖ! τί μέλλει νὰ γεννήσῃ;

« Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ
« χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἐξαγα-
« γεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς, καὶ οἶνος εὐφραίνει
« καρδίαν ἀνθρώπου· τοῦ ἱλαρύναι πρόσωπον ἐν
« ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.
« Χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέ-
« δροι τοῦ Λιβάνου ἃς ἐφύτευσας· ἐκεῖ στρουθία
« ἐννοσσεύσουσι, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ κατοικία ἡγεῖ-
« ται αὐτῶν· ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα
« καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς. »

Εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην βλέπει ἕκαστος μὲ πόσον μέγεθος καὶ ἰσχὺν γίνεται ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ἀρχικωτέρων καὶ χρησιμωτέρων τῆς γῆς προϊόντων. Αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου, τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ αὐταὶ αἱ σπιλάδες ἔχουσι τὴν χρῆσίν των, κατὰ τοὺς πανσόφους σκοποὺς τῆς θείας προνοίας· καὶ αὐταὶ αἱ κρημνώδεις καὶ ἀπορρῶγες πέτραι χρησιμεύουσιν εἰς ἀναχωρητήρια καὶ καταφυγὴν διαφόρων πτηνῶν καὶ ζώων. Ἀλλὰ μεταξὺ τόσων ἀγαθῶν ἐμφανίζεται καὶ ὁ δεσπότης τούτων, ὁ ἄνθρωπος· ὡς καλλίστη εἰκὼν τοῦ Δημιουργοῦ δὲν ἔπρεπε νὰ παραταθῇ καὶ οὗτος εἰς τὸ πεδίον ἀναμεμιγμένος καὶ δυσδιάκριτος ἀπὸ τὴν ἀγέλην τῶν πτηνῶν καὶ τῶν θηρίων, διὰ τοῦτο διορίζεται ὁ χρόνος τῆς ἐργασίας του.

« Ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος ἔγνω
« τὴν δύσιν αὐτοῦ· ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ,
« ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυ-
« μοῦ· σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ ἁρπάσαι καὶ ζη-
« τῆσαι παρὰ τῷ Θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς· ἀνέτει-
« λεν ὁ ἥλιος καὶ συνήχθησαν, καὶ εἰς τὰς μάν-
« δρας αὐτῶν κοιτασθήσονται· ἐξελεύσεται ἄν-
« θρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐργα-
« σίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ
« ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας!
« ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου. »

Ἀφοῦ διέγραψεν ὁ ποιητὴς μὲ τοὺς ὑψηλοτέρους χαρακτῆρας τῶν κτισμάτων τὴν εὐταξίαν, ἐκφράζει τὸν θαυμασμόν του μὲ τὸ ἐπιφώνημα τὸ ζέον καὶ πλῆρες θαυμασμοῦ: « Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου, Κύριε! » Τὰ πάντα βαίνουσι πανσόφως καὶ ὁμαλῶς: Ἡ Σελήνη διακρίνει τοὺς καιρούς· ὁ Ἥλιος γνωρίζει τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας του, καὶ ὅταν τὸ φθάσῃ, ὁ γίγας οὗτος ὁ μέγας ἄρχεται πάλιν ἐκ νέου τὴν ἀεικίνητον αὐτοῦ ὁδοιπορίαν, διασπείρων πανταχοῦ τοὺς ἀειθαλεῖς πυρσούς του. Καὶ αὐτὸ τὸ σκό-

τος ἔχει τὸν καιρόν τοῦ. Ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ χάους ἡ νὺξ ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ Δημιουργοῦ καὶ διαχέεται εἰς τὴν κτίσιν. Μόλις αὐτὴ ἐπέρχεται, καὶ σελαγίζει τὸν ζοφερόν της πέπλον ἡ λάμψις τῆς σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων ἡ μαργαρόεσσα αἴγλη. Τότε τὰ θηρία ἐξέρχονται ἀπὸ τοὺς δρυμῶνας πρὸς ζήτησιν τροφῆς, καὶ μὲ τὰ λαθραῖά των ἴχνη διέρχονται σιγανὰ τὰς πεδιάδας, τὰς ὁποίας ἡ σοφία τοῦ Δημιουργοῦ δὲν ἐδιώρισεν εἰς ἐλευθέραν κατοικίαν των· οἱ δὲ σκύμνοι τῶν λεόντων ὠρυόμενοι ζητοῦσι τὴν ζωοτροφίαν των ἀπὸ τὴν πάνσοφον δεξιάν. Ὁποία προσωποποιία! Ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ εὐθὺς συνάζονται εἰς τὰ μέρη των. Ποτὲ δὲν βλέπει ὁ φωστὴρ τῆς ἡμέρας τὰς ἀγέλας τῶν θηρίων πλανωμένας εἰς τὰς πεδιάδας· ἀλλ' ὅταν ἐκεῖνος φανῇ ἐπὶ τοῦ οὐρανίου στερεώματος, ταῦτα εὑρίσκονται συνηγμένα εἰς τὰς ἀπῳκισμένας των μάνδρας, διὰ νὰ ἀφήσωσιν ἐλεύθερα τὰ πεδία, ὥστε νὰ καλλιεργῶνται ἀνέτως ἀπὸ τὰς φιλοπόνους χεῖρας τοῦ γεωργοῦ, καὶ σχιζόμενα ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἀρότρου πάροδον, νὰ δώσωσι τὸν καρπόν των. Ἐρεξῆς ἀκολουθεῖ ἡ περιγραφὴ τῆς θαλάσσης.

« Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· « ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ζῶα μι- « κρὰ μετὰ μεγάλων, ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται· « Δράκων οὗτος ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῇ. »

Πρῶτον πάντων ἐκφράζεται ἡ ἀχανὴς ἔκτασις τῆς ἰχθυοέσσης θαλάσσης· τὸ ἄμετρόν της βάθος εἶνε πλῆρες ἀπὸ νηκτὰ μικρὰ καὶ μεγάλα, καὶ χρησιμεύει ὡς εὐρύχωρος κατοικία τῶν παμμεγέθων κητῶν καὶ τῶν λοιπῶν τερατωδῶν θηρίων. Ὁ μέγας δράκων, τὸν ὁποῖον ἡ τοῦ Ὑψίστου θέλησις ηὐδόκησε νὰ προικίσῃ μὲ σοφίαν, ὁ ἄνθρωπος, δὲν ἀφίνει ἥσυχον οὔτε τὴν ἐπιφάνειάν της, ἀλλ' ἐπινοεῖ καὶ κατασκευάζει πελώρια πλοῖα, τὰ ὁποῖα, διατρέχοντα τὰ πλατύτατα τῆς θαλάσσης νῶτα, φαίνονται πετῶντα ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὰ ὁποῖα, ἀντέχοντα εἰς ὅλους τοὺς φοβερισμούς της, περιπαίζουσι τρόπον τινὰ αὐτήν· τὸ δὲ μέγα τοῦτο στοιχεῖον, ἐνῷ φαίνεται ὅτι ἐκτίσθη διὰ νὰ χωρίζῃ τὰ ἔθνη ἀπ' ἀλλήλων, γίνεται ἑνταῦτῳ τὸ ὄχημα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συνάπτει τὰς μακρὰν ἀπῳκισμένας γαίας.

« Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι δοῦναι τὴν τρο- « φὴν αὐτῶν εἰς εὔκαιρον. Δόντος σου αὐτοῖς « συλλέξουσιν· ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ « σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. »

Ὁ ἀὴρ, ἡ γῆ, ἡ θάλασσα ἐπληρώθησαν ζώων, τὰ ὁποῖα περιμένουσι τὴν τροφὴν αὐτῶν ἀπὸ τὸν Δημιουργόν των. Εἰς μόνην τὴν ἐλευθεριωτάτην Αὐτοῦ χεῖρα ἔχουσι προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ τὰ στρουθία καὶ τὰ κήτη καὶ τὰ θηρία, προσδοκῶντα τὴν ζωοτροφίαν των, καὶ οὔτε σπείρουσιν οὔτε θερίζουσιν, ἀλλ' ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά.

« Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον, τα- « ραχθήσονται. Ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν « καὶ ἐκλείψουσι, καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπι- « στρέψουσιν· ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ « κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον « τῆς γῆς. »

Ἀδύνατον εἶνε νὰ ζωγραφήσῃ τις τὰ πράγματα μὲ ζωηροτέρους καὶ ποιητικωτέρους χαρακτῆρας. Τὸ πᾶν διαλύεται καὶ συνταράσσεται, ὅταν ὁ παντέφορος ὀφθαλμὸς ἀποστρέψῃ ἀπ' αὐτοῦ τὰ προνοητικά του βλέμματα. Ὅλα τὰ ζῶα ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν· ὁποία ἔκφρασις τῆς μηδαμινότητός των! ἐνῷ ἐξ ἐναντίας, πνέει τὸ ζωογόνον πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ πάντα ἐμψυχοῦνται.

Ποῦ ἀλλοῦ δύναταί τις νὰ εὕρῃ τοιούτου ὕψους χαρακτῆρας; Ὅλαι αἱ εἰκόνες αὗται εἰσὶ ζωηραὶ καὶ παθητικώταται, καὶ καθεὶς αἰσθάνεται συγκίνησιν καὶ θάμβος ἀπὸ τὰς γοργὰς ἐκφράσεις καὶ τὰς ζωηροτάτας τῆς φύσεως περιγραφὰς ἐν τῇ ᾠδῇ ταύτῃ. Ὁ Ὁράτιος καὶ ὁ Πίνδαρος ἔμεινον βεβαίως πολὺ μακρὰν τῆς ποιήσεως ταύτης.

Ἔχομεν λοιπὸν δίκαιον ὅταν λέγωμεν ὅτι εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ὁ Βερναρδῖνος Σαινπιέρρος χρεωστεῖ τὴν ἱκανότητά του εἰς τὸ εἰκονίζειν τὰς σκηνὰς τῆς μοναξίας. Καὶ βέβαια τὴν χρεωστεῖ εἰς αὐτὸν, διότι τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, καταστρέψαντα τὰς μυθολογικὰς θεότητας, ἀπεκατέστησαν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν εἰς τὴν ἔρημον· τὴν χρεωστεῖ εἰς τοῦτον, διότι εὗρεν εἰς τὸ σύστημα τοῦ Μωϋσέως τὸ ἀληθὲς σύστημα τῆς φύσεως.

Καὶ ἐνταῦθα παρουσιάζεται ἑτέρα τις ὑπεροχὴ τοῦ Χριστιανοῦ ποιητοῦ: Μολονότι ἡ θρησκεία του τῷ παρέχει τὴν φύσιν μεμονωμένην, δύναται ἂν θέλῃ νὰ πλάσῃ καὶ φύσιν κατῳκισμένην. Εἶνε ἐλεύθερος νὰ θέσῃ ἀγγέλους πρὸς φύλαξιν τῶν δασῶν, εἰς τοὺς καταρράκτας τῆς ἀβύσσου, ἢ νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἡλίους καὶ τοὺς κόσμους. Καὶ ἐντεῦθεν ὁδηγούμεθα εἰς ὄντα ὑπερφυσικὰ, εἰς τὸ θαυμάσιον τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ῥ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΓΦΥΙΑ. — Τὸ ἐφεξῆς ἀνέκδοτον συσταίνομεν τοῖς ΚΚ. Συνδρομηταῖς τῆς Ἑπταλόφου:

Εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον ἰδιοτρόπων ἐκδοτῶν νεοσυστάτου τινὸς Ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος, ἄνθρωπος εἰς ἄκρον ἀκριβὴς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν χρεῶν του, γνωρίζων ἐκ πείρας πόσον ὀλεθρία εἶνε διὰ τὸν περιοδικὸν τύπον ἡ ἀργοπορία τῆς ἀποτίσεως τῆς συνδρομῆς, προελάμβανε νὰ εἰδοποιῇ ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστης τῶν δεκαὲξ στηλῶν τῆς ἐφημερίδος του, ἐν εἴδει τίτλου καὶ διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμάτων ὅτι: « Πᾶσα συνδρομὴ λήξασα ὀφείλει νὰ ἀνανεοῦται ἀκριβῶς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς νέας περιόδου· ἄλλως, θέλει διακόπτεσθαι ἀμέσως ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου. » Τινὲς τῶν Κυρίων Συνδρομητῶν, ἐκλαβόντες τὸ πρᾶγμα ὡς τὰς συνήθεις τυπικὰς διακοινώσεις πάσης ἐφημερίδος, ἀγρὸν ἠγόρασαν, κατὰ τὴν παροιμίαν· διότι φεῦ! οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ βαρυτέρα ἀγγαρία, ὅσον ἡ πληρωμὴ μιᾶς συνδρομῆς. Πλὴν μετ' οὐκ ὀλίγης ἀπορίας παρετήρησαν, ἅμα ληξάσης τῆς συνδρομῆς των, διακοπὴν μὲν οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρουσιαζόμενα αὐτοῖς πάντοτε παλαιὰ φύλλα ἐκ τῶν ἤδη ἀναγνωσθέντων. Κατ' ἀρχὰς ἐξέλαβον τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ παραδρομῆς τοῦ διανομέως προελθὸν καὶ ἐσιώπων· πλὴν βλέποντες αὐτὸ δὶς καὶ τρὶς ἐπαναλαμβανόμενον, ἔσπευσαν νὰ ἀναφερθῶσι πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τῆς ἐφημερίδος, ὅστις ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἠρκέσθη νὰ ἐπιγράψῃ ἐν κεφαλίδι τινὸς τῶν φύλλων του τὰ ἑξῆς: « Εἰς « τοὺς ἀξιοτίμους Κυρίους Συνδρομητὰς, τοὺς μὴ « πληρώσαντας εἰσέτι τὴν συνδρομήν των, εἰδο- « ποιοῦμεν ὅτι, ἂν ἔχωσι τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀνα- « γινώσκωσι νέα φύλλα, ὡς πολλοὶ παρεπονέ- « θησαν ἡμῖν προφορικῶς καὶ ἐγγράφως, καὶ νὰ « μανθάνωσι νεώτερα, πρέπει νὰ λάβωσι τὴν « καλωσύνην νὰ ἀνανεώσωσι τὴν ἤδη λήξασαν « συνδρομήν των· ἄλλως, εἶνε ἀδικώτατον μὲ πα- « λαιὰ χρήματα νὰ ζητῇ νὰ ἀναγινώσκῃ τις « πάντοτε προσφάτους εἰδήσεις. »

Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο ἀναφέροντες, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔλαβεν ἤδη ἡ πρώτη ἑξαμηνία τοῦ συγγράμματος ἡμῶν, ἀντὶ πάσης ἐπεξηγήσεως καὶ σχολίου ἀρκούμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν τὰ ἑξῆς: « Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω! »

ΚΑΔΙΡ-ΓΚΙΤΖΕΣΙ. — Ὁ διαμένων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ξένος κατὰ τὸν μῆνα τῆς νηστείας τῶν Ὀθωμανῶν (Ῥεμαζὰν), εὑρίσκει μεγίστην τὴν διαφορὰν μετοξὺ ὅλων τῶν νυκτῶν τοῦ μηνὸς τούτου, τῶν μεταβαλλομένων εἰς ἡμέραν, καὶ τῆς νυκτὸς τῆς εἰκοστῆς ἑβδόμης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ἥτις ἑορτάζεται μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς μεγαλοπρεπείας. Κατ' αὐτὴν ὁ Σουλτάνος μεταβαίνει ἐπὶ λαμπρᾶς ἀκάτου εἰς τὸ πλησιόχωρον τέμενος, ἐν μέσῳ τοῦ κρότου τῶν τηλεβόλων καὶ τῆς μαρμαρυγῆς τῶν πολυχρόων πυροτεχνημάτων, ὅπως ἐκτελέσῃ τὸ προτελευταῖον τεράβι (ἀκολουθίαν ἑσπερινὴν τοῦ Ῥεμαζανίου). Ὁ Βόσπορος παριστᾷ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἓν τῶν λαμπροτέρων καὶ μαγευτικωτέρων θεαμάτων. Ἅπαντες οἱ μιναρέδες κανδηλοφώτιστοι ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς βάσεώς των, πληθὺς παντοίων πυροτεχνημάτων ἐπιλαμπόντων καὶ ἐκπυρσοκροτούντων, ἀκάτια μυρία διασχίζοντα τὸ γλυκυμόρμυρον καὶ κατάφωτον βοσπόρειον κῦμα, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι τέρπει τὴν φαντασίαν καὶ καθιστᾷ τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὰ ὄμματα τοῦ παρεπιδημοῦντος Εὐρωπαίου ἐφάμιλλον μιᾶς τῶν λαμπρῶν νυκτῶν, ἃς ἀνέγνωσεν ἐν ταῖς ἱστορίαις τῶν Μυρίων νυκτῶν.

Πολλοί, ἀγνοοῦντες τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐπισήμου ταύτης θρησκευτικῆς ἑορτῆς τῶν Ὀθωμανῶν, ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὴν διαφόρους ἀτόπους ἐξηγήσεις. Τὸ αἴτιον, δι' ὃ οἱ Μουσουλμάνοι ἀποδίδουσι τοσαύτην ἐπισημότητα εἰς τὴν νύκτα ταύτην, τὴν διακρινομένην ὑπὸ τὸ ὄνομα Λεϊλέ-Καδιρὲ, ἢ κατὰ τοὺς ἁπλοῦς Καδὶρ-Γκιτζεσὶ (νὺξ τοῦ πεπρωμένου), εἶνε καθαρῶς θρησκευτικόν. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην νύκτα ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ ἤρχησε νὰ ὑπαγορεύῃ εἰς τὸν Προφήτην τὸ Κοράνιον, διὸ καὶ τὸ 97 κεφάλαιον τῆς ἱερᾶς ταύτης βίβλου τῶν Ὀθωμανῶν ἐπιγράφεται Ἐλ-Κάδρ, καὶ ἐν αὐτῷ ἀπαντᾶται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον: « Προτιμοτέρα ἡ νὺξ τοῦ Κάδρ χιλίων νυκτῶν. » Δοξάζουσι δὲ οἱ Ὀθωμανοὶ ὅτι κατὰ ταύτην τὴν ἐπίσημον νύκτα ὅλαι αἱ προσευχαὶ, ὅσας ἐξετέλεσαν κατὰ τὸ διάστημα ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους, ἀναβαίνουσιν εἰς τὸν οὐρανόν.

ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ ΠΑΡΑ ΠΕΡΣΑΙΣ. — Ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἑορτάζουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πανηγυρικῶς τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους. Οἱ Πέρσαι, κατὰ παράδοσιν καὶ συνήθειαν ἀρχαίαν, ἑορτάζουσι τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἔτους τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Κριοῦ, δηλαδὴ κατὰ τὸ ἐαρινὸν ἡλιοστάσιον, μολονότι δὲν δύνανται νὰ ἐπαναλαμβάνωσιν ἀκριβῶς κατ' ἔτος τὴν ἑορτὴν ταύτην, διότι τὰ ἔτη των εἰσὶ σεληνιακά. Ἡ ἡμέρα αὕτη

(συνήθως ἡ 9 Μαρτίου), ἥτις διακρίνεται μὲ τὸ ὄνομα Νεβρούζ (νέα ἡμέρα), θεωρεῖται ὡς ἡμέρα ἀναγεννήσως τῆς φύσεως. Ἕκαστον τῶν ὄντων ἐν αὐτῇ λαμβάνει νέαν ζωὴν, καὶ εἰσέρχεται εἰς νέαν φάσιν ὡς ἐκ. τῆς προσεγγίσεως τοῦ εὐεργετικοῦ Ἡλίου.

Εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπίσης δίδουσιν οἱ Πέρσαι καὶ ἕτερον ποιητικὸν ὄνομα Ρούζι-Χιλλάτ (ἑορτὴ τῶν νέων φορεμάτων), διότι ἡ γῆ περιβάλλεται κατ' αὐτὴν τὸν νέον μανδύαν τῶν ἀνθέων, καὶ περικαλύπτεται μὲ τὸν ὡραῖον τάπητα τῆς χλόης· διὸ καὶ ἕκαστος, ὅσον πτωχὸς καὶ δυστυχὴς ἤθελεν εἶσθαι, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐνδύεται νέον φόρεμα καὶ λαμβάνει ἄνθος εἰς χεῖρας. Ὁ περίφημος ἠθικολόγος Σααδῆς ἐκφράζεται οὕτω περὶ τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν τῷ ὡραίῳ του ποιήματι Γκιουλιζὰν (Ῥοδὼν ἢ Ῥοδόκηπος):

« Ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε τὸν ἄνεμον τῆς πρωΐας, ὅμοιον μὲ θαλαμοστόλον, νὰ ἐκτείνῃ τὸν σμαράγδινον τάπητα τῆς χλόης ἐπὶ τῆς γῆινης ἐπιφανείας, καὶ τὸ νέφος τῆς ἀνοίξεως ὡς τροφόν τινα διέταξε νὰ ἐκθρέψῃ τὰ τρυφερὰ φυτὰ ἐν τοῖς κόλποις τῆς γῆς. Ἐκάλυψε τὰ δένδρα μὲ ἔνδυμα χλόης, ὡς μὲ ἐπίσημον στολὴν τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ ἔτους, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἔαρος ἔθεσεν εἰς τὰς ἄκρας τῶν κλάδων τῶν δένδρων διάδημα ἐξ ἀνθέων. »

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 14. — Περιέργους τινὰς συμπτώσεις δεικνύει ὁ ἀριθμὸς οὗτος, ἰδίως εἰς τὴν ἱστορίαν Ἑρρίκου Δ' τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. Ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐγεννήθη τὴν 14 Δεκεμβρίου, 14 αἰῶνας καὶ 14 δεκάδας ἐτῶν μ. Χ. ἀπέθανε δὲ τὴν 14 Μαΐου, καὶ τὸ ὄνομά του σύγκειται ἐκ 14 στοιχείων (Henri de Bourbon). Ἔζησε τετράκις 14 ἔτη, τετράκις 14 ἡμέρας καὶ 14 ἑβδομάδας· ἦτο δὲ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας καὶ Νοβάρρας τρὶς 14 ἔτη, κτλ.

Ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἐπίσης σημαντικὴν θέσιν κατέχει καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀπογόνων του. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λουδοβῖκος ὁ ΙΓ' ἀπέθανεν ὡς ὁ πατήρ του τῇ 14 Μαΐου, ἦτο δὲ 14 ἐτῶν ὅτε συνεκάλεσε τὴν γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ 1614. Ὁ μεγαλήτερος βασιλεὺς ἐκ τῆς γενεᾶς Ἑρρίκου τοῦ Δ' ἦτο ὁ ιδ' βασιλεὺς τῆς Γαλλίας καὶ ιδ' τὸ ὄνομα. Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ' ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τὸ 1645 ἔτος, ἀπέθανε δὲ τὸ 1715 καὶ εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν· καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι ἀριθμοὶ συναπτόμενοι ἀποτελοῦσι τὸν 14. Ἡ ἐπανόρθωσις τῶν Βουρβόνων ἐγένετο εἰς τὰ 1814, καὶ οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι προσθετόμενοι ἀποτελοῦσιν ἐπίσης τὸν 14.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ. — Ὁ χρόνος εἶνε τὸ πολυτιμότερον τῶν ἀγαθῶν, ὁ δὲ μὴ γνωρίζων νὰ τὸν μεταχειρισθῇ εἶνε ἀσωτότερος τοῦ ἀσώτου υἱοῦ τοῦ Εὐαγγελίου.

— Ὁ Θεὸς λέγει εἰς τὸν ἄνθρωπον: βοηθοῦ, ἂν θέλῃς νὰ σὲ βοηθήσω.

— Ἡ ὀκνηρία εἶνε εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅ,τι ἡ σκωρία εἰς τὰ μέταλλα.

— Ὁ φιλόπονος εὐκαιρεῖ κἄποτε, ἀλλ' ὁ ὀκνηρὸς οὐδέποτε.

— Διὰ τῆς προθυμίας κατορθοῦνται πολλὰ δι' ὀλίγου κόπου.

— Κέρδος ἄνευ κόπου δὲν γίνεται.

— Ὁ θέλων νὰ πλουτήσῃ ἀνάγκη νὰ μάθῃ ὄχι μόνον τὸ κερδαίνειν, ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκονομεῖν.

— Ὁ οἶνος, αἱ γυναῖκες καὶ τὸ παιγνιόχαρτον καταστρέφουσι τὰς περιουσίας καὶ αὐξάνουσι τὰς ἀνάγκας τῶν ἀνθρώπων.

— Τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνει ὄχι ὁ φεύγων ἀλλ' ὁ διώκων αὐτάς.

— Τὰ καλὰ φαγητὰ φέρουν τὴν ψωμοζητείαν.

— Τὰ μεταξωτὰ φορέματα σβύνουσι τὸ πῦρ τοῦ μαγειρείου.

— Ἡ ἀγάπη τοῦ στολισμοῦ εἶνε παραφροσύνη ὀλέθριος.

— Ἡ ὑπερηφάνεια προγευματίζει πλούσια, γευματίζει πτωχὰ καὶ δειπνεῖ καταφρονημένα.

— Ὁ τρεφόμενος μὲ ἐλπίδας ἀποθνήσκει ἐκ τῆς πείνης.

ΓΝΩΜΙΚΟΝ ΣΟΦΟΥ. — Τὸ ἑξῆς γνωμικὸν ἐσυνείθιζε σοφός τις νὰ ἐπιγράφῃ εἰς ὅλα του τὰ ἔργα καὶ ἔπιπλα:

Εἰ μὲν ἦν μαθεῖν ἃ δεῖ παθεῖν
καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν ἦν τὸ μαθεῖν·
εἰ δὲ δεῖ παθεῖν ἃ δεῖ μαθεῖν,
τί δεῖ μαθεῖν; παθεῖν γὰρ χρή.

Λόγιός τις τῶν μεταγενεστέρων μετέφρασε τοὺς λαβυρινθώδεις τούτους στίχους εἰς τοὺς ἑξῆς:

Ἂν ἦν δυνατὸν νὰ μάθω
ὅσα πρέπει καὶ νὰ πάθω
χωρὶς ὅμως νὰ τὰ πάθω,
καλὸν ἦτο νὰ τὰ μάθω.
Πλὴν ἂν πρέπῃ νὰ τὰ πάθω
διότι πρέπει νὰ τὰ μάθω,
τίς ἡ χρεία νὰ τὰ μάθω
ἀφοῦ πρέπει νὰ τὰ πάθω;

Η ΔΙΑ ΠΡΙΟΝΟΣ ΣΥΖΥΓΙΑ, Η ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ.

Ἀφοῦ τὰ τρελλοκόριτσα ψοφοῦν δι' ἄνδρα ὅλα
καὶ διὰ ἄνδρα πάλλουσι τὰ θελκτικά των στήθη,
θὰ τὰ εἰπῶ ὠφέλιμον κι' ἀρχαῖον παραμύθι,
καὶ ἂς προσέξῃ εἰς αὐτὸ πᾶσα κρυφὴ μαργιώλα:

« Μίαν φορὰν ἐφύτρωσεν εἰς τόπον μαγευμένον
ἓν δένδρον ὡραιότατον ὡς ἕνα μανιτάρι,
ἦτο παχὺ καὶ ὑψηλὸν κ' εἰς κάθε του κλονάρι
ἔφερεν ἄνδρα εὔμορφον, ὀρθὸν ἢ καθισμένον.

Εἶδος παράδοξον καρποῦ καὶ θαῦμα τῶν θαυμάτων!
δενδροφυτεία τιμαλφὴς πρὸ πάντων διὰ κόρας!
διὸ καὶ μόλις ἔμαθον τὸ εἶδος τῆς ὀπώρας,
ὑπῆρξεν ἀνεκλάλητος ἡ τέρψις καὶ χαρά των.

Ὡς πεινασμένα πρόβατα, ποῦ παραιτοῦν τὴν μάνδρα
καὶ πρόθυμα 'ς τὸ πράσινον προβαίνουσι λιβάδι,
ἔτρεξαν ὡς τὸ ἔμαθον εἰς σύμπυκνον κοπάδι
γρηαῖς καὶ νιαῖς, κουτσαῖς, σραβαῖς,
ὅσαις δὲν εἶχον ἄνδρα.

Κ' ἐνῷ προθύμως ἔτρεχεν ἑκάστη λογαριάζει
νὰ πάρῃ ὄχι ἕνα δυὸ ἀλλ' εἴκοσι νὰ πάρῃ,
κι' ὁ λογισμὸς τῆς ἔδιδε πτερὰ εἰς τὸ ποδάρι
ἐνῷ μ' ἡδονικοὺς παλμοὺς τὸ δένδρον πλησιάζει.

Μυρμηκιὰν ἂν τὰς εἶπῶ λάθος κανὲν δὲν πράττω,
τὸ πλῆθός των ἡ πεδιὰς περιλαμβάνει μόλις!
ὑπὸ τῆς ὁμηγύρεως δ' ἀπεφασίσθη ὅλης
τὸ δένδρον νὰ κλονήσωσι καὶ νὰ τοὺς ῥίψουν κάτω.

Ἀλλὰ τὸ δένδρον ἰσχυρὸν τοὺς κόπους των ἐνίκα,
κ' οἱ ἄνδρες εἰς τοὺς κλάδους των ἦσαν προσκολλημένοι,
πᾶσα δ' ἀνύπανδρος γυνὴ ἔμενε λυπημένη,
διότι δὲν κατέπιπτον κ' οἱ ἄνδρες ὡς τὰ σῦκα.

Πολιορκίας σχέδιον τότε λοιπὸν ἀλλάσσουν·
προφέρουν λόγους ζάχαριν καὶ ὑποσχέσεις πλῆθος,
ἀνοίγουν τὰς ἀγκάλας των θρηνοῦν μὲ φώκης ἦθος,
ἀγάπην καὶ ὑπακοὴν καὶ ἔρωτα τοὺς τάσσουν.

Ἀλλὰ πρὸς λόγους ἄκαμπτοι, κωφοὶ πρὸς τὰς δεήσεις
οἱ ἄνδρες δὲν κατέβαινον· λοιπὸν ἐφεῦρον δόλους,
δι' ὧν νὰ τοὺς συλλάβωσι· (μετὰ τοὺς διαβόλους
εἰς δόλους διακρίνεται ἡ γυναικεία φύσις.

Πριόνων πλῆθος ἔφερον καὶ κόπτουσι μὲ κόπον
τὸ δένδρον τὸ καλλίκαρπον· τὸ δένδρον τότε πίπτει,
κ' εἰς τὰς ἀγκάλας, ὦ χαρά! ἑκάστης κόρης ῥίπτει
ἀπ' ἕνα ἄνδρα στιβαρὸν πρὸς πληθυσμὸν ἀνθρώπων.

Τοὺς πρώτους μῆνας ἔζησαν οἱ πάντες ἐν εἰρήνῃ
μὲ ἀναστεναγμοὺς τερπνοὺς, φιλήματα, θωπείας,
ἀλλὰ ὁ ἔρως, ὀπαδὸς συχνὰ τῆς ποικιλίας,
θερμὸς τὸ πρῶτον ἤρξατο μετέπειτα νὰ σβύνῃ.

— Ἀχρεῖε! δὲν μὲ ἀγαπᾷς; ἡ σύζυγος ἐφώνει.
— Μ' ἐπῆρες διὰ πρίονος! ὁ σύζυγος ἀπήντα,
κ' ἐκ τῆς μεγάλης ἔριδος ἐνίοτε κατήντα
ὁ σύζυγος τὴν σύζυγον νὰ ξυλοματσουκόνῃ! »

Ὁ μῦθος ἐτελείωσεν· ἀλλὰ μὲ ἐρωτᾶτε,
καὶ ποῦ τὸ ἐπιμύθιον; — Ἰδού το, ἔχον οὕτως:
" Τὸν γάμον ὅστις γίνεται μὲ πρίονας, τοιοῦτος
τὸν περιμένει θρίαμβος! ,, ... Κορίτσια, μὴ γελᾶτε!

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ.

Κυρία τις ἐλυπεῖτο εἰς ἄκρον διότι δὲν ἐλάμβανεν εἰδήσεις περὶ τοῦ ἀπόντος συζύγου της, ὅστις ἦτο ἤδη ἀποθαμμένος προσδληθεὶς ὑπὸ λῃστῶν. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τῇ ἀναγγείλῃ τὸ λυπηρὸν συμβὰν, φοβούμενος μήπως ἐμβάλῃ αὐτὴν εἰς ἀπελπισίαν, ἕνεκα τῆς κοινωνικῆς θέσεως καὶ τῆς ὑπολήψεως ἣν ἔχαιρε. Τέλος ἄνθρωπός τις ἀπεφάσισε νὰ τῇ διακοινώσῃ τὸ πρᾶγμα μὲ κάθε τρόπον, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπορεύθη πρὸς ἐπίσκεψίν της· αὐτὴ τῷ ἐκθέτει τὴν λύπην ἣν δοκιμάζει, καὶ τῷ φανερώνει τοὺς περὶ τοῦ συζύγου της φόβους. — « Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀπέθανε, τῇ λέγει οὗτος, τί θὰ ἐκάμνετε; — Ἀ! ἐκραύγασεν αὕτη μετὰ ζωηρᾶς χειρονομίας, θὰ ἐρριπτόμην κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρον τὴν ἰδίαν στιγμὴν, καθ' ἣν μοὶ τὸ ἔλεγον, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνου, ὅστις θὰ μὲ ἔφερε τὴν θλιβερὰν ταύτην εἴδησιν. » Τότε ὁ ἄνθρωπος χωρὶς ἄλλο τι νὰ εἴπῃ ἐγείρεται, ἀνοίγει ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ θαλάμου καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ γυνὴ ἐννόησε πάραυτα τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' αἱ παραφοραί της ἔπαυσαν ἀμέσως, καὶ ἡ θλῖψις της ἀνεμίχθη μετὰ αἰσθήματός τινος γέλωτος.

Εἶπέ τις ποτὲ πρὸς τὴν σύζυγόν του, συνειθισμένην νὰ βλέπῃ πληρουμένας ὅλας τὰς ἐπιθυμίας της, τὴν δὲ στιγμὴν ἐκείνην παρατηροῦσαν ἓν ἄστρον εἰς τὸν οὐρανόν: « Μὴ θεωρῇς τόσον πολὺ αὐτὸ τὸ ἄστρον, φιλτάτη μου, διότι δὲν δύναμαι νὰ σὲ τὸ δώσω. »

Χήρα τις, ὑπανδρευθεῖσα ἐκ δευτέρου, ἐπανελάμβανε συχνάκις εἰς τὸν σύζυγόν της, ὅτι πολὺ ἐθλίβετο διὰ τὴν στέρησιν τοῦ πρώτου της ἀνδρός. — « Ἀ! Κυρία, τῇ εἶπεν ὁ νέος σύζυγος, πίστευσόν με ὅτι δὲν εἶσαι μόνη, ἥτις λυπεῖσαι διὰ τὴν στέρησιν τοῦ μακαρίτου. »

Ἀντισθένης, ὁ υἱὸς Ἀντισθένους ὁ Ἀθηναῖος, ὅστις ἐσπούδασε παρὰ τῷ Σωκράτῃ καὶ ἔγεινεν ἀκολούθως ἀρχηγὸς τῆς τῶν κυνικῶν φιλοσόφων αἱρέσεως, ὅταν τῷ ἐπαρουσιάσάν ποτε πλούσιον μειράκιον διὰ νὰ τὸ παραδεχθῇ εἰς τὴν σχολήν του καὶ τὸν ἠρώτησαν τί ἐχρειάζετο, ὁ φιλόσοφος, δι' ἑνὸς βλέμματος καταμετρήσας τὸν παῖδα, ἀπήντησε παίζων μὲ τὰς λέξεις: « Βιβλιαρίου καὶ νοῦ (συνήχησις μὲ τὸ καὶ νοῦ), γραφείου καὶ νοῦ, πινακιδίου καὶ νοῦ. »

« Πῶς σᾶς ἐφάνη ἡ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν σᾶς ἔγραψα χθές; » ἠρώτησε φιλάρεσκός τις νεανίας τὴν φίλην του. — « Τρυφερωτέρα, τὸν ἀπεκρίθη ἐκείνη, δὲν ἠδύνατο, φίλε μου, νὰ γίνῃ. Ἐν ὅμως παρετήρησα, ὅτι ἀπὸ ὅλας τὰς λέξεις, ὅσαι δασύνονται ἢ ψιλοῦνται, λείπει κατὰ δυστυχίαν τὸ πνεῦμα. »

« Διατί δὲν λαμβάνετε μέρος εἰς τὴν φιλονεικίαν τῶν ἀνδρῶν; » ἠρώτησε Κυρία τις, Εἰρήνη τὸ ὄνομα, ἔν τινι συναναστροφῇ Κύριόν τινα, ὅστις ἐπλησίασε τὸν κύκλον τῶν γυναικῶν. — « Διότι, ἀπεκρίθη αὐτός, ἀγαπῶ, Κυρία μου, τὴν Εἰρήνην, τὴν ὁποίαν εὑρίσκω ἐξόχως διαλάμπουσαν μεταξὺ τῶν γυναικῶν. »

Ὁ ποιητὴς Σαϊντ-Ἀμάνδος εὑρέθη μίαν ἡμέραν ἔν τινι συναναστροφῇ, ὅπου εἶδεν ἄνθρωπον ἔχοντα τὴν μὲν κόμην μέλαιναν τὸν δὲ πώγωνα λευκόν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ διαφορὰ αὕτη ἐφαίνετο πολὺ παράδοξος εἰς τοὺς παρευρισκομένους καὶ ἕκαστος ἠρώτα τὴν αἰτίαν, ὁ ποιητὴς εἶπε: « Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὁ κύριος οὗτος κουράζει πολὺ περισσότερον τὰς σιαγόνας παρὰ τὸν ἐγκέφαλόν του. »

Μουσικός τις κορυφαῖος τῆς ὀρχήστρας, διερχόμενος στενήν τινα ὁδὸν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ θέατρον, συνέτριψε διὰ τῆς ἄκρας τοῦ βιολίου του τὸ ὑαλίον τοῦ παραθύρου ζαχαροπωλείου τινός. Ὁ ζαχαροπώλης, ἄνθρωπος βάναυσος, τῷ ἐζήτει ἥμισυ φράγκον, ὁ δὲ μουσικὸς τῷ ἔδωκεν ἓν φράγκον διὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ὑάλου καὶ νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὰ μένοντα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ζαχαροπώλης δὲν εἶχε πρόχειρον ἥμισυ φράγκον καὶ ἡτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ διὰ νὰ ζητήσῃ ἔξωθεν ἡ δὲ ὥρα παρήρχετο, « Εἶνε περιττὸν, ἀνέκραξεν ὁ μουσικὸς, συντρίβων ἕτερον ὑαλίον· τώρα ἐξοφλήσαμεν. »

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἰδών ποτε ἐν Λονδίνῳ περιπατοῦντα εἰς τὸν δρόμον τὸν περίφημον Πὼπ, χωλὸν ὄντα, ἠρώτησε τοὺς αὐλικούς του: « Ἐπεθύμουν νὰ μάθω εἰς τί χρησιμεύει ὁ ἀνθρωπίσκος οὗτος, ὅστις περιπατεῖ λοξά; » Ὁ δὲ μεταφραστὴς τοῦ Ὁμήρου στραφεὶς ἐπεφώνησεν: « Εἰς τὸ νὰ σᾶς διδάσκῃ νὰ περιπατεῖτε ὀρθῶς, Μεγαλειότατε. »

Ἐφημεριός τις τῆς κάτω Βρεττανίας, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ παραδοξότερος τῶν μεταγενεστέρων ἱεροκηρύκων διὰ τὰς ἀλλοκότους ἀνοησίας του, ἀναβὰς εἰς τὸν ἄμβωνα τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων, ὡμίλησε πρὸς τὸ ποιμνιόν του οὕτω: « Σᾶς εἰδοποιῶ, ἀδελφοί μου, ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ταραχῆς καὶ συγχύσεως κατὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἑβδομάδα τῶν Παθῶν, ἀπεφάσισα νὰ ἐξομολογῶ τοὺς προσερχομένους κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν: Τὴν Δευτέραν, τοὺς ψεύστας· τὴν Τρίτην, τοὺς φιλαργύρους· τὴν Τετάρτην, τοὺς ὑβριστάς· τὴν Πέμπτην, τοὺς κλέπτας· τὴν Παρασκευὴν, τοὺς ἀκολάστους· τὸ Σάββατον, τὰς φαυλοβίους γυναῖκας. » Ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὁ καλὸς ποιμὴν δὲν εἶχε κανένα κατηχούμενον, μόνος δὲ αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν.

Τρεῖς νέοι, φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, μετέβαινον ἐκ τῆς πόλεως εἰς παρακείμενον χωρίον. Καθ' ὁδὸν βλέπουσιν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς χωρικόν τινα, ὅστις ὡς ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του ἐφαίνετο ὁ πλέον ἠλίθιος καὶ ἀμαθὴς ἄνθρωπος. Θέλοντες λοιπὸν νὰ γελάσωσι, σπεύδουσιν ἀνὰ εἷς χωριστὰ εἰς συνάντησίν του· καὶ ὁ μὲν προπορευόμενος ὑποκλιθεὶς, « Καλὴ ἡμέρα, πάτερ Ἀβραάμ! » τῷ λέγει. Εἰς τὸν παράδοξον τοῦτον χαιρετισμὸν ἀνταπεκρίθη ὁ χωρικὸς μὲ μίαν καλημέραν μετὰ ἐλαφρᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς. Ὀλίγον παρέκει τὸν ἀπαντᾷ ὁ δεύτερος, ὅστις ἐπανέλαβε μὲ τὸ αὐτὸ εἰρωνικὸν ὕφος, « Καλὴ ἡμέρα, πάτερ Ἰσαάκ! » Ὁ χωρικὸς ἀνταπήντησε τὰ αὐτὰ ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον. Ἀλλ' ὅταν, ἀπαντήσας αὐτὸν καὶ ὁ τρίτος, τῷ εἶπε, « Καλὴ ἡμέρα, πάτερ Ἰακώβ! » ὁ χωρικὸς ἐστάθη, καὶ στραφεὶς εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς τρεῖς νέους: « Κύριοι, τὸ ὄνομά μου οὔτε Ἀβραὰμ εἶνε, οὔτε Ἰσαάκ, οὔτε Ἰακώβ· ἀλλ' ὀνομάζομαι Σαμουὴλ υἱὸς τοῦ Κὶς, καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ εὕρω τὰς ὄνους τοῦ πατρός μου, πλὴν βλέπω ὅτι ἀπήντησα μόνον τοὺς ὄνους του. »

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Η ΓΥΝΗ (*).

Ἐγνώριζον πῶς ὁ καιρὸς τὰ πάντα μεταβάλλει,
καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὁ μωρὸς ἐπείσθην στιγμὴν μίαν
ὅτ' εἰς τὰ στήθη γυναικὸς ὁ ἔρως πάντα θάλλει·
λησμόνησα πῶς ἀσταθῆ ἔχ' ἡ γυνὴ καρδίαν.

Ἡ μάγος μὲ τὸ βλέμμα της πρῶτον μᾶς μαγνητίζει,
μὲ ὑποσχέσεις ἔπειτα μὲ ὅρκους καὶ λατρείαν
ὑπούλως τὴν καρδίαν μας ἑλκύει καὶ φλογίζει,
πλὴν τέλος εἰς τὸ πάθος μας δεικνύει ἀπιστίαν.

Ὦ! διατί 'ς τὰ στήθη σου ὁ ὄφις ἐμφωλεύει,
ἢ διατί ὁ οὐρανὸς σὲ ἔπλασεν, ὦ γύναι,
ἀφοῦ τὸ παντοδύναμον βλέμμα σου γοητεύει
καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξέρχονται τοῦ κόσμου αἱ ὀδύναι.

Ὂν δόλιον καὶ ὕπουλον! τὸ κάλλος τῆς μορφῆς σου
τὸν κόσμον ὅλον ἀπατᾷ, καὶ ἕκαστος νομίζει
ὁμοία τοῦ προσώπου σου ὅτ' εἶνε κ' ἡ ψυχή σου·
ἀκούει, οἴμοι! ὁ μωρὸς τοὺς ὅρκους σου κ' ἐλπίζει.

Πλὴν τέλος ἔρχεται στιγμὴ, στιγμὴ πικροῦ θανάτου,
καθ' ἣν ὁ τάλας πείθεται παράκαιρα ὅτ' ὅλοι
οἱ ὅρκοι ἦσαν χίμαιραι, φροῦδα τὰ ὄνειρά του
καὶ ζοφεροὶ οἱ φωταυγεῖς τοῦ οὐρανοῦ του θόλοι! . . .

Μ. Μ. ΠΑΠΠΑΣ.

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ (**)

Τρέχα, πέτα, ὦ βαρκοῦλα,
μᾶς προσμένει ἡ ξανθοῦλα,
τὰ ἀστέρια λαμπυρίζουν
κ' ἡ ἐλπὶς μᾶς ὁδηγεῖ·
τῆς ξανθούας τὰ 'ματάκια
'σὰν δυὸ φάροι μᾶς φωτίζουν.
Ἴσα, ἴσα, ὦ βαρκοῦλα,
πρὶν μᾶς φθάσῃ ἡ αὐγή! (δίς).

Ἄλλος κλαίει καὶ στενάζει,
ἄλλος θησαυροὺς συνάζει
κι' ἄλλος δόξαν κυνηγάει,
ἡ ξανθὴ πλὴν τραγουδεῖ·
πλούτη, βάσανα καὶ δόξαν
μ' ἕνα βλέμμα τῆς νικάει.
Ἴσα, ἴσα, ὦ βαρκοῦλα,
πρὶν μᾶς φθάσῃ ἡ αὐγή! (δίς).

Ἂν ὁ ἄνεμος βοΐζῃ
καὶ τὸ κῦμα ἀν μουγκρίζῃ,
ἡ γῆ πάλιν θὰ γελάσῃ
κ' ἥλιος πάλιν θὲ νὰ 'βγῇ·
'ς τὴν ξανθὴ κοντὰ τὰ πάθη
κ' ἡ ψυχή μου θὰ ξεχάσῃ.
Ἴσα, ἴσα, ὦ βαρκοῦλα,
πρὶν μᾶς φθάσῃ ἡ αὐγή! (δίς).

Ἔλα, ἔλα, ὦ ξανθοῦλα,
ἔμβα, ἔμβα 'ς τὴν βαρκοῦλα,
διὰ τὰ ἄστρα πῶς γελοῦνε
διὲ πῶς χαίρεται ἡ γῆ.
Ἄκουσε τὰ ἀηδονάκια
ποῦ γιὰ 'σένα κελαδοῦνε
Ἔλα, ἔλα, ὦ ξανθοῦλα,
καὶ μᾶς ἔφθασ' ἡ αὐγή.
Ἴσα, ἴσα, ὦ βαρκοῦλα,
κι ἂς μᾶς φθάσῃ ἡ αὐγή! (δίς).

ΑΛ. ΖΩΗΡΟΣ.

(*) Τὸ ποιημάτιον τοῦτο ἔγραψεν ὁ φίλος ποιητὴς κατὰ μίμησιν τῆς Ἰταλικῆς στροφῆς τοῦ γνωστοῦ μελοδράματος « Rigoletto » ἀρχομένης οὕτω·

« La donna é mobile qual pium' al vento. »

(**) Τὸ χαρίεν τοῦτο ἀσμάτιον συνέταξεν ὁ νεαρὸς αὐτοῦ ποιητὴς ἐπὶ τοῦ ἤχου « Voga, voga la procella, » τοῦ Ἰταλικοῦ μελοδράματος « Vittore Pisani. » **Σ. Ε. κ**

ΑΙΝΙΓΜΑ.

15.

Τὸ ὕδωρ δὲν σβύνει τὸ πῦρ ἐπὶ γῆς;
δὲν εἶνε καὶ τοῦτο τῆς φύσεως νόμος;
Τὸ ὕδωρ; . . . περίεργον, φίλε! καὶ ὅμως
μὲ καίει, μ' ἀνάπτει, καὶ μὴν ἐκπλαγῆς.

Γ. Μ. ΒΑΝΝΙΕΡΗΣ.

ΛΥΣΙΣ
ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 14
ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Νοῦς — οὖς — ὖς — χοῦς.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.

Ε'.

Γῆ.

« Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν
« ἐθεμελίωσας. » Ψαλμ. ΡΑ'. 26.

Ὁ πλανήτης οὗτος, ἐφ' οὗ ἡ θεία Πρόνοια ηὐδόκησε νὰ θέσῃ τὸ ἡμέτερον γένος, ἔχει σχῆμα σφαίρας, ἐλαφρῶς πεπιεσμένης περὶ τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονός της· ἡ τροχιά της δὲ, τὴν ὁποίαν περιγράφει στρεφομένη περὶ τὸν Ἥλιον, δὲν εἶνε ὁλοστρόγγυλος ἀλλ' ὠοειδὴς ἢ ἐλλειπτικὴ, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῆς ἀστρονομίας, ὡς ὅλων γενικῶς τῶν πλανητῶν. Ἀπέχει δὲ ὁ ἡμέτερος πλανήτης τοῦ Ἡλίου 58,000,000 λευγῶν, στρέφεται περὶ αὐτὸν μετὰ ταχύτητος 24,720 λευγῶν τὴν ὥραν καὶ συμπληροῖ ἅπασαν τὴν ἀνατύλησίν της εἰς διάστημα 366 ἡμερῶν, 5 ὡρῶν,

48 πρώτων καὶ 49 δευτερολέπτων· καὶ ἡ περιστροφὴ αὕτη καλεῖται ἐνιαυτὸς ἢ ἔτος.

Ἐκτὸς δὲ τῆς περὶ τὸν Ἥλιον περιστροφῆς της, ἡ Γῆ ἔχει καὶ ἄλλην περὶ ἑαυτὴν κίνησιν ἢ περὶ τὸν ἄξονά της, ἀκριβῶς εἰς διάστημα 23 ὡρῶν καὶ 56 λεπτῶν, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τοῦ καιροῦ στρέφει πρὸς τὸν Ἥλιον ἕκαστον τῶν ἡμισφαιρίων της τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, εἰς τρόπον ὥστε τὸ πρὸς τὸν Ἥλιον ἐστραμμένον μέρος φωτίζεται κατὰ 12 ὥρας, ἐνῷ τὸ ἕτερον ἐπὶ ἴσον διάστημα καιροῦ εὑρίσκεται εἰς τὸ σκότος, καὶ οὕτως ἐναλλάξ, κατὰ πᾶσαν τὴν γραμμὴν τὴν ἀντικρύζουσαν σταθερῶς πρὸς τὸν Ἥλιον, γραμμὴν, ἥτις καλεῖται Ἰσημερινός. Ἔχει δὲ ἡ Γῆ καὶ ἕτερον εἶδος κινήσεως, ἥτις εἶνε εἶδος ταλαντεύσεως, τελουμένης ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον καὶ ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν, ὥστε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν παρουσιάζει ἀκαταπαύστως τὸν Ἰσημερινόν της κατὰ κάθετον εἰς τὸν Ἥλιον. Καθ' ἓξ μῆνας ἡ ταλάντευσις αὕτη μᾶς φέρει πρὸς ἄρκτον μέχρι σημείου τινὸς ἐπ' αὐτῆς, εἰς ὃ χαράξαντες οἱ ἀστρονόμοι γραμμὴν ὠνόμασαν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, διότι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ οὐρανοῦ ἀντικρύζει τότε, εἰς ὃ εὑρίσκεται ὁ ἀστερισμὸς οὗτος· καὶ τότε αἱ ἡμέραι μειοῦνται διὰ μιᾶς, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον αὐξάνουσι διὰ τὸ πέραν τοῦ Ἰσημερινοῦ μέρος, εἰς ὃ ὑπάρχει θέρος ὅταν ἡμεῖς ἔχομεν χειμῶνα.

Ὁπόταν ἡ Γῆ παρουσιάζῃ καθέτως εἰς τὸν Ἥλιον τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, φαίνεται ὡς νὰ παύῃ τοῦ νὰ κινῆται διὰ μίαν στιγμὴν, καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς παύσεως καλεῖται χειμερινὸν ἡλιοστάσιον· ἔπειτα ἡ ταλάντευσίς της ἄρχεται ἐκ νέου κατ' ἀντίθετον τρόπον κατ' ἄλλους ἓξ μῆνας, ἕως οὗ ἀκινητεῖ καὶ πάλιν κατὰ τὴν ἀντίθετον τῆς πρώτης πέραν τοῦ Ἰσημερινοῦ γραμμὴν, ἥτις καλεῖται διὰ τοὺς αὐτοὺς, οὓς ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω λόγους, τροπικὸς τοῦ Αἰγόκερω. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην κίνησιν προσεγγίζομεν εἰς τὴν μεσημβρίαν, καὶ αἱ μὲν ἡμέραι μας αὐξάνουσιν αἱ δὲ νύκτες σμικρύνονται. Ὅταν δὲ ἡ Γῆ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον τῆς στιγμιαίας ἀκινησίας, εὑρισκόμεθα εἰς τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον.

Ἡ ταλάντευσις αὕτη τῆς σφαίρας μας προξενεῖ παράδοξον ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν πολικῶν κύκλων, τουτέστι τοὺς ἐκτὸς τῶν δύο γραμμῶν, μέχρι τῶν ὁποίων γίνεται ἡ στάσις της. Ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους μῆνας κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς γραμμῆς μέχρις ἓξ κατὰ τὰς ἐσχατιὰς οἱ κατοικοῦντες τὸν ἀρκτικὸν πόλον μένουσι βεβυθισμένοι εἰς τὸ σκότος, τοὐναντίον δὲ οἱ τοῦ μεσημβρινοῦ πόλου κάτοικοι ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τριῶν μέχρις ἓξ μηνῶν κατὰ συνέχειαν ἡμέραν. Εἶνε δὲ ἀληθὲς ὅτι ἡ ἡμέρα αὕτη εἶνε πάντοτε ὀλίγον σκιερὰ, ὡς καὶ ἡ ἑξαμηνιαία νὺξ ποτὲ δὲν εἶνε ὁλοτελῶς σκοτεινὴ, ἔτι καὶ ἄνευ τῶν συχνάκις φωτιζόντων αὐτὴν βορείων σελάτων.

Ἡ Γῆ εἶνε ὁ πρῶτος τοῦ συστήματός μας πλανήτης ἔχων δορυφόρον, τὴν Σελήνην.

Ἐξ ἰδιαζουσῶν δέ τινων παρατηρήσεων ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, αἵτινες εἶνε ἀδύνατον νὰ λάβωσι χώραν καὶ ἐπὶ ἄλλων πλανητῶν, ἀποδεικνύεται ὅτι μεγάλαι καὶ ἐκπληκτικαὶ ἀλλοιώσεις ἔλαβον χώραν ἐπὶ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ διάταξιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ σχηματισμοῦ του ἢ τῆς πλάσεώς του· ὅτι μέγισται πέτραι ἐκυλίσθησαν ἀφ' ἑνὸς μέρους τῆς Γῆς εἰς ἄλλο, καὶ ὑψώθησαν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων (*) καὶ εἰς ἑξέχοντα μέρη τῆς ξηρᾶς· ὅτι εἴς τινα μέρη τῆς Γῆς ὄστρακα, σιαγόνες κητῶν, ὀστᾶ ἐλεφάντων καὶ ἄλλων ἀγνώστων ζώων εὑρίσκονται συμμεμιγμένα, ὡς νὰ ἐπεσωρεύθησαν ὑπό τινος ἰσχυρᾶς δυνάμεως κατὰ σπασμωδικήν τινα μεταβολὴν τῆς φύσεως· ὅτι ὁ πυθμὴν τοῦ ὠκεανοῦ ἀνυψώθη διὰ φοβερᾶς τινὸς δυνάμεως, σχηματίσας οὕτω μέρος τῆς κατοικουμένης ξηρᾶς, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους κατά τινα ἐποχὴν τὰ ὕψιστα ὄρη ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Ὅλαι αὐταὶ αἱ παρατηρήσεις πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι, τανῦν ὁ πλανήτης ἡμῶν παρουσιάζει πολὺ διάφορον θέαμα ἐκείνου, καθ' ὃ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πλαστικῆς χειρὸς τοῦ Δημιουργοῦ του. Ἀδύνατον θέλει εἶσθαι ποτὲ νὰ κατανοήσωμεν, δι' ὧν κεκτήμεθα ἐργαλείων, ἂν αἱ αὐταὶ ἢ καὶ τρομερώτεραι ἀλλοιώσεις ἐπηνέχθησαν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πλανητῶν ὑπὸ τῆς παντοδυνάμου δεξιᾶς τοῦ ἐπιβλέποντος ἐπὶ τὴν Γῆν, καὶ ποιοῦντος αὐτὴν τρέμειν.

Ἡ.

(Ἀκολουθεῖ.)

(*) Εἰς ὅλους τοὺς πλανήτας, εἰς ὅσων τὴν ἐπιφάνειαν ἐπιτρέπουσι τὰ ἡμέτερα τηλεσκόπια ὅπως βυθίσωμεν ἐταστικὸν ὄμμα, παρατηροῦμεν τὴν μεγίστην αὐτῶν σχέσιν μετὰ τῆς ἡμετέρας Γῆς ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων ἐξοχῶν, ἅς τινας καλοῦμεν ὄρη. Ἂν ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἦτο ὁμαλωτάτη, ἄνευ δηλαδὴ ὀρέων καὶ κοιλάδων, οὐ μόνον ῥύακες καὶ ποταμοὶ δὲν θὰ ὑπῆρχον, καθότι τὰ ὕδατα ῥέουσιν ἀπὸ ὑψηλοτέρων εἰς χαμηλοτέρους τόπους, ἀλλ' ἀντὶ τῆς τερπνῆς καὶ χαριεστάτης ποικιλίας, ἥτις τώρα θέλγει πολλαχοῦ τὸ ὄμμα τοῦ ὁδοιπόρου, ἡ Γῆ δὲν ἤθελε παριστάνει εἰμὴ τὸ ἄψυχον θέαμα τῶν εὐρυχώρων μοναξιῶν τῶν Ἀραβικῶν ἐρήμων, ἢ τὴν νωθρὰν μονοτονίαν τοῦ Ὠκεανοῦ.